

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА КОСОВСКО МЕТОХИЈСКА

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ

Лепосавић,
2021. године

САДРЖАЈ

- Академија струковних студија косовско метохијска - основни подаци
- Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
- Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
- Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
- Стандард 4: Квалитет студијског програма
- Стандард 5: Квалитет наставног процеса
- Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
- Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
- Стандард 8: Квалитет студената
- Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечних и информатичких ресурса
- Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
- Стандард 11: Квалитет простора и опреме
- Стандард 12: Финансирање
- Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
- Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета
- Општа оцена испуњености стандарда и предлози мера за побољшање
- Прилози Стандардима

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА КОСОВСКО МЕТОХИЈСКА - ОСНОВНИ ПОДАЦИ -

На основу члана 51. став 2. члана 54. став 2. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр 88/17 – др. Закон, 73/18 и 67/19) и члана 43, став 1. Закона о влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – и др. Законима, Влада Републике Србије донела је Одлуку о оснивању Академије струковних студија косовско метохијска, број: 022-5273/2019 од 21. новембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 82/2019).

Овом одлуком основана је високошколска установа под називом: Академија струковних студија косовско метохијска, статусном променом спајања:

- Високе економске школе струковних студија Пећ у Лепосавићу,
- Високе техничке школе струковних студија Звечан у Звечану и
- Високе техничке школе струковних студија Урошевац у Лепосавићу.

Седиште Академије је у Лепосавићу.

Академија струковних студија косовско метохијска је уписана у Регистар Привредног суда у Нишу под ознаком и бројем решења Фи. 126/2020 од 29.09.2020. године и води се у јединственом регистру под матичним бројем 18377063.

Академија је самостална високошколска установа, која остварује основне струковне, специјалистичке струковне и мастер струковне студије из две или више области из чл. 37. Закона о високом образовању.

Академија струковних студија косовско метохијска (у даљем тексту Академија) остварује основне струковне студије, специјалистичке струковне студије и мастер струковне студије из образовно-научних поља, у складу са Дозволом за рад број 620-00-00889/2020 од 07.08.2020. године издате од стране министарства надлежног за послове високог образовања:

- Техничко-технолошке науке и
- Друштвено-хуманистичке науке.

Самовредновање у Академији ради се у циљу контроле квалитета установе у целини, студијских програма, наставног процеса и услова за наставни процес. Сходно опредељењу дефинисаном Стратегијом обезбеђења квалитета, у Академији поступак самовредновања представља континуални процес у коме су укључени све интерне стране.

Будући да су на Одсецима у Академији урађени Извештаји о самовредновању:

на Одсеку Пећ-Лепосавић – Извештај о самовредновању из 2019. године, на Одсеку Звечан – Извештај о самовредновању из 2018. године и Одсеку Урошевац-Лепосавић – Извештај о самовредновању из 2020. године, Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета Академије је у поступку самовредновања овим извештајем обухватила период од октобра 2018. године – октобра 2021. године.

У току спровођења поступка самовредновања процењена је испуњеност сваког од стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма, који су дати у „Правилнику о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма“ ("Службени гласник РС", бр. 13/2019 од 28.02.2019. године).

Назив високошколске установе									
АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА КОСОВСКО МЕТОХИЈСКА									
Адреса: Доситеја Обрадовића ББ, 38218 Лепосавић									
Web адреса: https://www.akademijakm.edu.rs ; e-mail : office@akademijakm.edu.rs									
Образовно-научно/образовно поље:									
Техничко-технолошке и друштвено-хуманистичке науке									
Број наставника	Предавачи	Виши предавачи	Професори струковних студија	Наставници страног језика	Наставници вештина	Доценти	Ванредни професори	Редовни професори	Предавачи ван радног односа
У сталном радном односу	8	3	42	4	5	-	-	-	-
У допунском радном односу	-	-	3	-	-	7	9	4	20
Укупан број	8	3	45	4	5	7	9	4	20
Укупан број наставника	105								
Број сарадника	Сарадници у настави		Асистенти	Асистенти са докторатом	Сарадници практичари			Сарадници демонстратори	
У сталном радном односу	1		4	-	-			-	
У допунском радном односу			1	1	2			6	
Укупан број	1		5	1	2			6	
Укупан број сарадника	15								
Студије					Број часова активне наставе у установи				
	*Број студената					*Број студената			
Основне струковне студије	2,190				Основне струковне студије	1,501.3			
Специјалистичке струковне студије	164				Специјалистичке струковне студије	318			
Мастер струковне студије	188				Мастер струковне студије	317			
Укупно	2,542				Укупно	2,136.3			
*Укупан број студената на програмима који су акредитовани – број студената у првој години помножен бројем година трајања студијских програма									
Простор, Библиотека							118.48 м ²		
Простор, укупна квадратура							6,024.38 м ²		
Укупан број библиотечких јединица из области из које се изводи наставни процес							6,817		
Укупан број рачунара у рачунарским учионицама							299		

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.

На основу члана 8. став 1. Одлуке о формирању Академије струковних студија косовско метохијска број 022-5273/2019 од 21. новембра 2019. године („Службени гласник РС”, број 82/2019), Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма („Службени гласник РС” бр. 13/2019 од 28.2.2019. године), Привремени савет Академије струковних студија косовско метохијска у Лепосавићу, на седници одржаној дана 04.05.2020. године донео је Стратегију обезбеђења квалитета, број 6-1/2.

СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Усвајањем Стратегије обезбеђења квалитета, Академија струковних студија косовска метохијска (у даљем тексту: Академија) трајно се декларише као образовна установа која ће перманентно тежити највећем квалитету свих својих активности и делатности. Квалитет као *modus vivendi* представља најважнији стратешки задатак и циљ. Стратегија обезбеђења квалитета је основни стратешки развојни документ Академије, трајног карактера, који ће се периодично преиспитивати од стране стручних органа Академије и мењати у складу са потребама образовања и променама прилика у свету. Стратегија обезбеђења квалитета доступна је јавности на сајту Академије: <https://www.akademijakm.edu.rs/dokumenta.php>.

Стратегијом обезбеђења квалитета Академија се опредељује за непрекидно унапређење квалитета студијских програма, наставног процеса, наставника и сарадника, студената, уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, управљања Академијом и Одсецима, простора и опреме, финансирања, ненаставних активности и услова рада. Усвајањем Стратегије обезбеђења квалитета Академија поставља достизање највиших академских и струковних стандарда и највећих вештина и способности студената и наставника за свој приоритет. Стратегија обезбеђења квалитета представља чврсту интегрисаност мисије, циљева и вредности Академије и најбољих решења из окружења на пољу квалитета.

Субјекти обезбеђења квалитета су сви запослени на Академији и студенти. Они раде на обезбеђењу квалитета кроз одговарајућа тела као што су: Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета (коју чине запослени на Академији и студенти), Наставно-стручно веће Академије, Комисија за издавачку делатност, Студентски парламент и његове комисије итд. Права и обавезе свих субјеката обезбеђења квалитета су регулисана статутом Академије и Правилницима. Сви субјекти имају право и обавезу да учествују у обезбеђењу квалитета на свом радном месту и кроз учешће у раду тела која обезбеђују квалитет.

МИСИЈА АКАДЕМИЈЕ

Академија је државна образовна институција чија се мисија рефлектује кроз њен Статут, заснован на Закону о високом образовању, а сагледана је кроз три кључне функције: наставно–образовни рад, истраживачки рад и издавачка делатност, са снажном оријентацијом ка сарадњи са локалном самоуправом. Такође, Академија ће поспешивати и регионалну и еврорегионалну сарадњу са сродним институцијама.

Мисија Академије је и у изради структуре и садржаја студијских програма у складу са Болоњским процесом, њихово непрекидно осавремењавање и упоредивост са курикулумима иностраних високошколских установа.

Мисија Академије се састоји и у непрекидном и систематском раду на унапређењу свих области обезбеђења квалитета рада (студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка, процес управљања), на подизању ефикасности у образовном процесу, повезивању образовне, истраживачке и стручне делатности, изградњи и унапређењу унутрашње организације.

У циљу остварења своје мисије Академија:

- ♣ Негује и константно унапређује истраживачки рад, са посебним акцентом на међународне и регионалне пројекте;
- ♣ Подстиче интердисциплинарне, развојне и стручне пројекте у сарадњи са различитим државним институцијама, индустријом, приватним и цивилним сектором у земљи и региону, у циљу давања доприноса укупном одрживом друштвено–економском развоју Републике Србије и региона;
- ♣ Одржава висок ниво и флексибилност основних струковних, специјалистичких струковних и мастер струковних студија по међународним стандардима, које ће пратити европске трендове и иницијативе, узимајући у обзир потребе друштва за кадровима одређених профила.

ВИЗИЈА АКАДЕМИЈЕ

Академија ће као специјализована високошколска установа струковних студија настојати да својим истраживачким и образовним активностима, програмима и концепцијом буде препознатљива на регионалном и међународном плану као стручна и високообразовна институција.

У циљу остварења ове визије Академија ће:

- ♣ Неговати култ знања;
- ♣ Пробудити у студентима трајну љубав за учењем и усавршавањем;
- ♣ Подржавати истраживачки и испитивачки дух студената, наставника и сарадника;
- ♣ Афирмисати отвореност и разноликост;
- ♣ Доћи до таквих открића која ће унапредити квалитет живота.

ЦИЉЕВИ

Циљеви израде Стратегије обезбеђења квалитета леже у намери Академије да створи јасан и динамичан оквир за све радње које се предузимају у циљу:

- ♣ Квалитетног школовања стручњака;
- ♣ Примене техничко–технолошких, информационих достигнућа у практичном раду са студентима;
- ♣ Неговања развојног духа и критичког мишљења;
- ♣ Преноса знања и искустава студентима ван школских кабинета и слушаоница – извођење стручне праксе;
- ♣ Усаглашености са најновијим научним сазнањима;
- ♣ Посвећености стандардима знања;

- ♣ Остварења високог квалитета процеса студија на нивоу европских високообразовних институција;
- ♣ Константног унапређења наставног и ваннаставног процеса;
- ♣ Опремања студената вештинама и стручностима да ефикасно интегришу своју личност и своје знање у друштвену стварност;
- ♣ Подстицања и помагања младих сарадника у даљем усавршавању у земљи и иностранству;
- ♣ Сталном развијању конкретног и узајамно корисног односа са студентима, потенцијалним студентима, широм јавношћу, државним органима, међународним институцијама и другим образовним установама;
- ♣ Достицања највишег нивоа квалитета ресурса у наставној делатности;
- ♣ Перманентног давања доприноса науци, струци, средини, држави;
- ♣ Стицања препознатљивости по особености извођења образовног процеса и квалитету знања, квалификација и диплома свршених студената.

ЗАДАЦИ

Стратегија обезбеђења квалитета ће се реализовати извршавањем следећих задатака:

- ♣ Обезбеђење услова и потребне финансијске подршке за обезбеђење квалитета и реализацију сталне контроле у циљу веће ефикасности студија;
- ♣ Доношење општих аката, правилника и процедура којима се утврђују области, стална тела и поступци праћења, самооцењивања, унапређивања и развоја квалитета студијских програма, наставе и свих услова рада на Академији;
- ♣ Утврђивање области обезбеђења квалитета у складу са Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа: студијски програми, настава, наставници, истраживања, оцењивање студената, уџбеници и литература, библиотека, информациони ресурси, простор и опрема, ненаставно особље, процес управљања, ресурси и јавност рада.
- ♣ Избор начина и поступака самовредновања и њихово усклађивање са стандардима.
- ♣ Самовредновање квалитета образовања у интервалима од 3 године а по потреби и у краћим интервалима у складу са актима Академије.
- ♣ Остваривање јединства у обављању делатности високог образовања и стручног рада чији се резултати користе за унапређење наставног процеса.
- ♣ Остваривање међународне сарадње кроз реализацију заједничких студијских програма, истраживања, размену наставника и сарадника.
- ♣ Подстицање развоја младих сарадника њихово перманентно усавршавање и напредовање.
- ♣ Успостављање сарадње са дипломираним студентима и послодавцима и праћење нивоа њихових компетенција.
- ♣ Обезбеђење инфраструктуре за прикупљање, обраду, анализу и оцену квалитета успешности постављених циљева и задатака кроз контролу квалитета.
- ♣ Јавно публикување резултата вредновања квалитета на интернет страници Академије.
- ♣ Утврђивање сталне промоције квалитета кроз размену информација, искустава и изградњу културе квалитета на Академији у свим процесима.

За спровођење ове стратегије одговорано је Руководство Академије и чланови Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета. Сви запослени имају обавезу да се максимално ангажују у реализацији наведених задатака.

План активности са роковима за извршење контроле квалитета је у надлежности Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета.

SWOT анализа

У циљу препознавања снага, слабости, шанси и претњи у области обезбеђења квалитета спроводи се периодично SWOT анализа, имајући у виду друштвено окружење, постојеће услове и достигнути ниво квалитета сличних високошколских установа у нашој земљи и у окружењу. На основу резултата SWOT анализе предлажу се мере које представљају добру основу за унапређење квалитета, кроз елиминисање слабости, а све у циљу побољшања услова школовања са аспекта свих учесника у процесу - студената, наставника, послодаваца и целокупне друштвене заједнице.

S - (Strength): Предности	W - (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Донета Стратегија обезбеђења квалитета и Правилник о самовредновању и спровођењу квалитета +++ • Мере за обезбеђење квалитета, субјекти обезбеђења квалитета и области обезбеђења квалитета су јасно дефинисани и иновирани +++ • Информатичка подршка олакшава прикупљање и обраду свих релевантних података +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Стратегија обезбеђења квалитета се преиспитује само кампањски, када дође време за самовредновање и акредитацију +++ • Недостатак веровања да ће се прокламоване корективне мере заиста и спровести ++ • Недовољно често и детаљно преиспитивање Стратегије обезбеђења квалитета ++ • Слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе које они сматрају формалношћу и не препознају као кључне за увођење промена +++
O - (Opportunities): Могућности	T - (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Могуће учешће у међународним пројектима који се баве овом облашћу ++ • Континуирана тежња и жеља студената и млађих сарадника да се Академија мења и унапређује +++ • Процес самовредновања представља повод и подстицај за изналажење нових начина унапређивања квалитета +++ • Добра сарадња и гостовања колега из других високошколских установа омогућавају да сазнамо како се ове активности спровode ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна свест појединих наставника о значају добро дефинисане Стратегије обезбеђења квалитета ++ • Временска неусклађеност и неинформисаност о процедурама и правилима на државном нивоу ++ • Непостојање финансијских средстава којима би се награђивало велико додатно ангажовање запослених у овим процедурама, посебно техничка подршка +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу изложене SWOT анализе, предлог мера за унапређење квалитета би се могао дефинисати на следећи начин:

- Искористити предности које пружа процес самовредновања за унапређење Стратегије обезбеђења квалитета и свих процеса везаних за унапређење квалитета,
- Редовно иновирати Стратегију обезбеђења квалитета,
- У будућности периодично преиспитивати Стратегију обезбеђења квалитета и све остале документе који из ње проистичу,
- Испитати могућности учешћа у пројектима који се баве овом проблематиком и покренути трагање за партнерским институцијама,

- Доследно спроводити све планиране активности, које су дефинисане Акционим планом,
- Перманентно подизати свест о значају Стратегије обезбеђења квалитета,
- Планирати материјалне услове и средстава за техничко спровођење појединих процедура, уз награђивање извршилаца,
- Информисати и додатно мотивисати студенате за активније укључивање у дефинисање и иновирање Стратегије обезбеђења квалитета и свих докумената који из ње проистичу.

[Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета](#)

[Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета](#)

[Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама](#)

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начине (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада који су доступни јавности

Квалитет се обезбеђује применом система квалитета за области: пружање образовних услуга и научно истраживање у области високог образовања.

Утврђивање процеса (поступака) се врши кроз груписање на следеће логичке категорије, за сваку област обезбеђења квалитета, на темељу утврђеног подручја примене система менаџмента квалитетом и кључних процеса за пружање образовних услуга и истраживања на Академији који су предвиђени Правилником о самовредновању и обезбеђењу квалитета.

1. Процеси оријентисани на кориснике – Представљају процесе реализације производа, која утврђује захтеве корисника (улазне захтеве), пројектовања, израде, испоруке и услуга производа (излазних резултата) кориснику и утврђује задовољство корисника. Ови процеси генерално имају највећи степен интеракција са екстерним корисницима. Процеси оријентисани на кориснике обухватају – маркетинг; пројектовање и развој; производњу; испоруку; задовољство корисника.

2. Процеси оријентисани на административну подршку - Ови процеси обезбеђују неопходне ресурсе процесима оријентисаним на кориснике да би се омогућиле активности реализације производа, мерења и праћења. Ове активности уопштено имају висок степен интеракције на оперативном нивоу са процесима оријентисаним на кориснике и у мањој мери су повезани са интерним процесима система менаџмента квалитетом. Процеси оријентисани на подршку обухватају – људске ресурсе, информациону технологију, набавку и пријем; одржавање итд. било да се обављају на Академији или ван ње.

3. Процеси оријентисани на менаџмент (управљање) - Ови процеси обезбеђују планирање, приврженост квалитету, лидерство, ресурсе, преиспитивање и доношење одлука од стране највишег руководства. Ови процеси су уопштено у интеракцији са свим процесима QMS на нивоу планирања и преиспитивања QMS. Процеси оријентисани на менаџмент обухватају – пословно планирање; преиспитивање од стране руководства; планирање квалитета; планирање ресурса, комуникацију, итд., било да се обављају унутар или ван локације Академије.

4. Процеси менаџмента квалитетом за документовање, мерење, анализирање и побољшавање свих процеса - Ови процеси обезбеђују подршку менаџменту квалитетом и у интеракцији су са свим процесима QMS. Процеси менаџмента квалитетом обухватају – контролу докумената; контролу записа; праћење и мерење процеса и производа; интерне

провере; контролу неусаглашеног производа; корективне и превентивне мере; стално побољшавање; итд. било да се обављају на локацији или ван ње.

5. Процеси из аутсорса - Ово су процеси оријентисани на корисника и стандардне оперативне процедуре које се обављају по функцији или организацији ван власништва или контроле управљања организацијом. Могу да се обављају на и ван локације Академије.

Процедуре указују на усаглашеност са стандардом ISO 9001:2000, показују ток догађаја и осигуравају да је систем покривен у потпуности, односно да се покрију сви захтеви стандарда.

Процедуре су процесно оријентисане и покривају:

- Сврху, која одговара на - зашто
- Циљ, који одговара на - шта
- Одговорност, која спецификује - ко
- Задатак, који утврђује начин - како
- Учесталост, која говори о томе - када урадити
- Одељење/сектор који идентификује - где

Постоји четири нивоа документације:

1. Ниво – Пословник квалитета (пружа кратак резиме о политици система менаџмента квалитетом, циљевима и стратегији итд.)
2. Ниво – Процедуре (описују процесе, структуру и одговорности)
3. Ниво – Радна упутства (спецификације детаљних метода за обављање радних активности односно упутства која показују активности процеса: корак-по-корак).
4. Ниво – Базе података, записи квалитета (мора да постоји база података која садржи упућивање на сва остала документа – нпр. обрасце, стандарде и сл.). Записи квалитета су текући, објективни докази о систему који настаје из процеса.

Стандарди за обезбеђење квалитета дефинисани су интерним актом Академије - Правилником о самовредновању и обезбеђењу квалитета.

Академија је стандарде и поступке за обезбеђење квалитета учинила доступним наставницима, студентима и јавности на интернет страници Академије (Прилог 2.1).

Академија периодично преиспитује и унапређује стандарде на састанцима Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета као и поступке за обезбеђење квалитета – преиспитивање система квалитета где се кроз примену корективних и превентивних мера и унутрашњих механизма контроле путем интерне провере, систем менаџмента квалитетом унапређује у целини.

Дефинисано је да су основни инструменти за евалуацију:

- Анкете студената (садрже податке о: педагошком раду, студијским програмима, уџбеницима, условима наставе и опреми, квалитету рада органа управљања и стручних служби, оспособљавању за рад и даље напредовање);
- Анкете запослених (садрже податке о: условима рада, стручном усавршавању, зарадама, међусобним односима)
- Анкете о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама свршених студената Академије.

Овим Правилником су такође ближе одређени поступци за обезбеђење квалитета који су наведени у Стратегији обезбеђења квалитета.

Поред наведених докумената који су на експлицитан начин дефинисали поступке за обезбеђење и унапређење квалитета, могло би се рећи да су и сви остали правилници везани за рад појединачних комисија, организацију студената и пријема нових студената писани и усвајани имајући у виду процес унапређење квалитета.

S - (Strength): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Добро дефинисан и комплетан правни оквир +++ • Јасно подељене надлежности између субјеката ++ • Велики број субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета +++ • Инклузија студената у процес обезбеђења квалитета +++ • Акциони план који детаљно разрађује утврђене поступке самовредновања +++ • Информатичка подршка олакшава прикупљање и обраду свих релевантних података +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Није дефинисана међусобна синхронизација и контрола субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета +++ • Недовољно често и кампањско преиспитивање Стратегије обезбеђења квалитета ++ • Недовољна едукација субјеката о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета +++ • Недостатак мотивације за примену закључака изведених процесом самовредновања ++
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Континуирана тежња и жеља студената и млађих сарадника да се Академија мења и унапређује +++ • Увођење нових метода и поступака за обезбеђења квалитета ++ • Одржавање јавних расправа, едукација и семинара из области обезбеђења квалитета +++ • Анимирање наставника и студената да се кроз процес самовредновања укључе у процес побољшања квалитета +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна заинтересованост и инертност наставника и студената за активно укључе +++ • Неповерење у процес самовредновања и веровање да се њиме не постижу никакве опипљиве промене у квалитету ++ • Страх од увођења промена у устаљени систем ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2:

- Увођење редовних ревизија свих донетих општих аката из области обезбеђења квалитета прикупљањем повратних резултата из праксе и одржавањем редовних јавних расправа,
- Дефинисање међусобне контроле субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета и стриктна примена донетих општих аката,
- Едукација субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета,
- Одржавање јавних расправа о постојећим стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета, примени донетих закључака у пракси и унапређењу процеса самовредновања,
- Подизање свести наставног особља, ненаставног особља и студената о важности процеса самовредновања.

[Прилог 2.1. Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе](#)

[Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета](#)

Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

Академија струковних студија косовско метохијска је Статутом, интерним актима и документацијом система квалитета утврдила послове и задатке наставника, сарадника, студената, стручних органа и Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.

Академија је посебним мерама обезбедила учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступака и културе обезбеђења квалитета. То је поткрепљено, делимично, изводима из Статута Академије, правилницима који су усвојени на Наставно-стручном већу и Савету Академије, али и спроведеним анкетама које се налазе у Прилогу 3.2.

Систем менаџмента квалитета дефинише и покрива све аспекте операција Академије, од идентификације и задовољавања потреба корисника, пројектовања, планирања, процеса наставе-учења, подршке, заједно са свим активностима које се обављају у оквиру ових функција. Систем менаџмента квалитета дефинише и бави се организацијом, одговорностима, процедурама и процесима.

Академија је формирала Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета из реда наставника, сарадника, ненаставног особља и студената. Академија је обезбедила учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступака и културе обезбеђења квалитета, учешћем у раду Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета.

Формално успостављено тело, Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета из редова наставника, сарадника, ненаставног особља и студената, анализира резултате анкета и усваја превентивне и корективне мере. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера налазе се у Прилогу 3.3.

Академија је јасно и осмишљено опредељена да систематски и организовано унапређује квалитет студија како би постао модеран, флексибилан, упоредив, конкурентан и ефикасан. У складу са Болоњским процесом континуирано се ради на подизању нивоа квалитета свих школских активности: наставе, система оцењивања базираног на увођењу Европског система за акумулацију и пренос кредита - ЕСПБ, истраживачке делатности, специјалистичких и мастер струковних студија, система вредновања квалитета наставе од стране студената, квалитета уџбеника и литературе, издавачке делатности, опреме, избора наставника и сарадника, ненаставне подршке, процеса управљања и перманентног образовања.

Систем обезбеђивања квалитета представљен је адекватном организационом структуром Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета, а чији су основни циљеви: обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и истраживачког рада у оквиру које су дефинисани послови и задаци наставника, сарадника, студената и стручних тела комисије у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака за обезбеђивање квалитета рада Академије. Број чланова Комисије, њен састав и структура,

делокруг рада, права, обавезе и одговорности ближе су утврђени Статутом Академије, Стратегијом обезбеђења квалитета и Правилником о самовредновању и обезбеђењу квалитета. Комисија је добила задатак да формулише правилнике и остала документа којима би се регулисао сам систем обезбеђења квалитета и да након њиховог формулисања, по потреби, ради на њиховом даљем развоју.

У складу са Болоњском декларацијом, Академија је приступила реформи која је заснована на захтевима савремених студија у складу са европским стандардима. Истовремено је извршена и хармонизација програма (курикулума) на нивоу свих Академија у Србији, а у значајној мери и са програмима струковних студија у Европској унији. Међународна сарадња, у свим аспектима делатности Академије, јесте стратешко опредељење за будући рад Академије.

Стратегијом контроле и унапређења квалитета, тј. програмом институционалне евалуације дефинисаће се јаке и слабе стране Академије, првенствено у светлу мисије Академије:

- Академија кроз своје образовне, истраживачке и друге активности, доприноси квалитетном и ефикасном образовању струковних инжењера, а чије знање и вештине одговарају и потребама и захтевима ширег простора;
- Академија оспособљава студенте да буду компетентни у стеченим квалификацијама и настојаће да омогући стицање неопходног знања за даље учење и усавршавање кроз специјалистичке и мастер струковне студије, као и кроз све облике и нивое континуираног образовања.

Академија настоји да оствари свеобухватније прожимање образовне, истраживачке и стручне делатности, кроз активније дидактичке приступе у наставном процесу који промовишу креативност, критички приступ и синтезу стечених знања и вештина. Академија настоји да створи окружење у коме ће студенти, наставници и сарадници моћи да остваре своја професионална интересовања и да унапреде своје знање, при чему ће сваки рад на обезбеђењу квалитета рада Академије бити препознат, признат и вреднован. Академија је посвећена циљевима који подразумевају ширење образовних и струковних искустава са посебним нагласком на даљи развој знања и стицање вештина које су активним и информисаним члановима друштва неопходне за интелектуално и технолошко прилагођавање захтевима средине која је у процесу промена. У наредних десет година интенција Академије биће да постане део интегрисаног европског простора образовања и истраживања и да буде једна од добрих примера организованих институција југоисточне Европе.

Као јавна образовна институција у демократском друштву, Академија се мора придржавати следећих начела:

1. да преузме одговорност за развој свих школских ресурса;
2. да студентима пружа стручна знања која одговарају новим захтевима локалне, националне и интернационалне заједнице;
3. да прихвата интернационалне стандарде школовањем кадрова који ће се успешно уклапати у глобално друштво и обезбеђивањем мобилности наставног кадра и студената;
4. да у потпуности примењује нове образовне технологије и подстиче сазнајне процесе;
5. да у свим областима свог деловања развија систем осигурања квалитета следећи принципе сталног унапређивања и имплементације савремених достигнућа;

- б. да тежи изврности у свим облицима истраживачког рада, укључујући и мултидисциплинарне области, како би допринео очувању и унапређивању знања, посебно када је у питању сам регион и област југоисточне Србије.

У складу са наведеном Политиком Академије, Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета ради на подизању нивоа квалитета свих активности на Академији (наставе, система оцењивања, истраживачке делатности, специјалистичких и мастер струковних студија, система контроле квалитета наставе и истраживања, перманентног образовања). Комисију, као стручно и саветодавно тело, а у складу са Одлуком Наставно-стручног већа Академије именује Председник Академије. Циљ именована Комисије је побољшање квалитета наставног процеса, студијских програма и услова рада. Надлежност Комисије везана је за обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада; као и спровођење поступка самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставе и услова рада.

Правилником о самовредновању и обезбеђењу квалитета утврђује се начин и поступак самовредновања. Комисија примењује поступке који су у складу са критеријумима утврђеним правилником, који доноси министар надлежан за послове високог образовања.

Комисија се састоји од 5 (пет) чланова, од којих три (3) из реда наставника и сарадника, 1 (један) из реда ненаставног особља и 1 (један) представник студената. Комисија спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставе и услова рада у интервалима од највише три године у складу са стандардима које доноси Национални савет.

У поступку самовредновања разматра се и оцена студената. Комисија подноси извештаје о спроведеним поступцима самовредновања Наставно-стручном већу Академије. Надлежност и остала питања везана за рад комисије уређује се Правилником о раду Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета студијских програма, наставе и услова рада.

У раду Наставно-стручног већа Одсека и његовим телима учествују и представници студената и до 20% чланова, када се расправља, односно одлучује о питањима која се односе на осигурање квалитета наставе, унапређењу квалитета студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивања броја ЕСПБ бодова по предмету. Студентски парламент усваја процедуре система квалитета на предлог Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета. Студентски парламент у оквиру својих надлежности остваривања права и интереса студената:

- а. бира и разрешава своје представнике у Савету Академије и Наставно-стручном већу Одсека,
- б. бира представнике студената у раду органа Академије када се одлучује о питањима која се односе на оцену квалитета наставног процеса, реформи студијских програма, ефикасности студија, утврђивање ЕСПБ бодова, заштиту права студената и унапређење студентског стандарда студената Академије,
- с. учествује у поступцима самовредновања Академије,
- д. заступајући интересе студената може да покрене иницијативу за промене општих аката Академије,
- е. обавља и друге послове одређене законом и статутом.

Начин избора чланова парламента, надлежност, начин деловања и др., ближе се уређује Пословником о раду студентског парламента.

Статутом Академије предвиђено је да сви запослени пружају пун допринос обезбеђењу и политици квалитета одговарајућим личним, научним и стручним активностима на унапређењу процеса рада, постизањем високих стандарда у: процесима руковођења (управљања), управљању системом квалитета, образовном процесу, лабораторијским процесима, библиотечко-информатичким процесима, економско-финансијским процесима, осталим логистичким процесима и сл.

Статутом Академије предвиђено је да одговорност за развој и обезбеђење квалитета рада имају сви запослени у подручју свога рада. Све активности се планирају, изводе, проверавају и стално унапређују.

У складу са свим напред наведеним, Академија доноси следећа општа акта у складу са Законом о високом образовању и Статутом:

1. Пословник о раду Савета Академије.
2. Пословник о раду Наставно-стручног већа Академије,
3. Пословник о раду Наставно-стручног већа одсека,
4. Пословник о раду Већа катедре,
5. Правилник о организацији и систематизацији места АССКМ,
6. Правилник о начину и поступку избора у звање и заснивања радног односа наставника и сарадника,
7. Правилник о упису студената на основне струковне студије,
8. Правилник о начину полагања испита и оцењивању на испиту,
9. Правилник о пријави, изради и одбрани завршног рада на основним струковним студијама,
10. Правилник о специјалситичким струковним студијама, пријави, изради и одбрани специјалистичког рада,
11. Правилник о мастер струковним студијама, пријави, изради и одбрани мастер рада.
12. Правилник о самовредновању и обезбеђењу квалитета,
13. Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности
14. Правилник о обављању стручне праксе
15. Пословник о раду студентског парламента

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- постојање и надлежности посебног тела за обезбеђење квалитета;
- надлежности органа управљања у систему обезбеђења квалитета;
- надлежности органа пословођења;
- надлежности стручних органа;
- надлежности наставника и сарадника;
- надлежности студената;
- организација и функционисање система обезбеђења квалитета;
- доношење корективних и превентивних мера на основу анализе процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета.

S - (Strenght): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Мере за обезбеђење квалитета и субјекти обезбеђења квалитета се јасно дефинишу и иновирају +++ • Информатичка подршка која гарантује и периодичност и правовременост одређених процеса и анкетања +++ • Традиционално добри и колегијални односи између наставника и студената, уз узајамно уважавање ++ • Инжењерско образовање је веома добра подлога за коректно спровођење процедура по утврђеним правилима ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољно активан однос Савета према процесима квалитета, који су у надлежности Савета ++ • Недовољно енергичан приступ у случајевима недовољне ефикасности других, а нарочито ресорних Шефова катедри ++ • Недовољна спремност неких наставника да прихвате критеријуме рада примерене репутацији Академије ++ • Слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе који им не доносе одмах жељене промене ++ • Недовољна синхронизација активности између Комисије и руководства Академије +++
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Могуће учешће у пројектима који се баве овом облашћу ++ • Велика енергија и жеља студената и млађих сарадника да се очува и унапреди квалитет Академије +++ • Самовредновање представља и учење о новим начинима унапређивања квалитета и својеврстан изазов +++ • Посвећивање веће пажње квалитету резултата због напредовања + • Дефинисање минималних нивоа компетентности за заступање ставова од интереса Академије ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Преобимност и недовољна структурираност документације коју треба генерисати у свим процедурама, као и много понављања истих елемената без извлачења и уочавања есенцијалних елемената прети да обесмисли читав процес +++ • Временска неусклађеност и неинформисаност о процедурама и правилима на државном нивоу ++ • Преоптерећеност и наставника и студената, који немају довољно времена да се посвете овим процедурама, као и недостатак афирмације за ову врсту активности +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

- Побољшање функционисања појединих комисија које до сада нису функционисале у складу са утврђеним системом квалитета; Накнадна хармонизација и успостављање координације између делова система између којих није постојала координација;
- Подизање нивоа свести о значају функционисања доброг система обезбеђења квалитета;
- Увођење награда као вида признања и афирмације за активности појединаца и група у области обезбеђења квалитета;
- Унапређење целокупног система обезбеђења квалитета кроз едукацију запослених и студената;
- Унапређење динамике спровођења анкета и стандардизација њихове анализе и приказа резултата.

[Прилог 3.1. Формално успостављено тело \(комисија, одбор, центар\) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи \(извод из Статута\) и опис рада \(до 100 речи\).](#)

[Прилог 3.2. Списак свих анкета](#)

Прилог 3.3 Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера

[Прилог 3.3.а Извештај о студентском вредновању педагошког рада - одсек Звечан](#)

[Прилог 3.3.а Извештај о студентском вредновању педагошког рада - одсек Пећ – Лепосавић](#)

[Прилог 3.3.а Извештај о студентском вредновању педагошког рада - одсек УР ЛЕ](#)

[Прилог 3.3.б Извештај о студентском вредновању рада одсека – Звечан](#)

[Прилог 3.3.б Извештај о студентском вредновању рада одсека - Пећ – Лепосавић](#)

[Прилог 3.3.б Извештај о студентском вредновању рада одсека - УР ЛЕ](#)

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

Академија је успоставила кроз документацију система квалитета редовну и систематску проверу која обезбеђује праћење и отклањање неусаглашености када се појаве кроз усаглашавање и поновно одређивање:

- циљева студијског програма и њихове усклађености са основним задацима и циљевима високошколске установе;
- структуре и садржаја студијског програма у погледу односа опште-академских научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина;
- радног оптерећења студената мереног ЕСПБ;
- исхода и стручности које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.

Академија има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу студијских програма:

- Испитивање захтева корисника
- Развој и пројектовање
  - Упутство за израду наставног плана
  - Упутство за израду наставног програма
  - Упутство за израду силабуса
  - Упутство за израду књиге наставника
- Послови службе за студентска питања
  - Упис студената
  - Вршење провере и реализације послова евиденције и статистике: матичне књиге студената (са подацима о упису, овери године, положеним и признатим испитима)
  - Евиденција о испитима (по предметима и испитним роковима)
  - Евиденција о успеху студената на крају године студија, евиденција о издатим дипломама о стеченом степену стручне спреме,
  - Састављање статистичких извештаја и статистичких података о упису и успеху студената
  - Састављање и израда и других материјала и података за органе Академије који су везани за наставу и студенте.
- Извођење наставе и праћење реализације студијских планова и програма
- Провера знања
- Израда завршног рада на основним струковним студијама
- Израда специјалистичког рада
- Израда мастер рада
- Жалбе студената
- Оцењивање задовољства студената
- Евалуација рада наставног и ненаставног особља
- Анализа успешности студирања
- Анализа повратних информација од корисника

Академија обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма, кроз редовно анкетирање студената као и учешће у органима Академија а нарочито у раду Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета.

Академија обезбеђује непрекидно осавремењавање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа. Студијски програми на свим нивоима студија, на свим студијским програмима, се приликом пројектовања, упоређују са најмање 3 акредитована програма иностране високошколске установе од којих најмање 2 припадају Европском образовном простору.

Студијски програми на свим нивоима студија су упоређени са више иностраних високошколских установа, који се налазе у Европском простору високог образовања, и може се рећи да је Академија у овом сегменту у потпуности задовољила и отишла корак даље од просечног вредновања.

Интернет сајтови високошколских установа са чијим студијским програмима је извршено упоређење:

1. Tehniški šolski center Maribor – Slovenija, <http://www.tscmb.si/index.php/visja-strokovna-sola>
2. Tehnički fakultet u Rijeci – Hrvatska, <http://www.riteh.uniri.hr/>
3. Visoka tehnička škola u Puli - Politehnički studij s pravom javnosti www.politehnika-pula.hr
4. Univerza v Ljubljani – Fakulteta za elektrotehniko, Ljubljana – Slovenija, https://www.uni-lj.si/akademije_in_fakultete/fakultete/2013052914482435/
5. Tehnički univerzitet - Mašinski fakultet u Brnu: www.vutbr.cz
6. Češki tehnički univerzitet - Mašinski fakultet u Pragu: www.cvut.cz
7. Lund univerzitet – fakultet za inženjering, Lund – Švedska, <https://www.lth.se/english/education/programmes/bachelor-fire-protection/>
8. FH Salzburg – Austrija – <https://www.fh-salzburg.ac.at/en/study/business-and-social-sciences/business-management-bachelor/curriculum/full-time>
9. College of Accounting and Finance-Slovenija - <https://www.vsr.si/en/undergraduate-studies/accounting-and-finance/informations/>
10. Thomase More,University od Applied Scienses, Belgija - <https://www.thomasmore.be/en/degree-students/business-management-english/international-business-and-trade-english#intro>

Курикулум студијског програма подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и на примену тих знања и вештина у практичне сврхе.

Приликом израде наставног плана, програма и силабуса (плана предмета), а да би се постигли и очекивани исходи учења и подстакли студенти на стваралачки начин размишљања, дедуктивни начин истраживања и практичну примену знања и вештина, бирају се најефективнији методи извођења наставе.

Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни на увид јавности, путем публикације, информатора, водича за студенте, као и у електронској форми на интернет страницама одсека Академије. Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања, усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма.

Анкете показују да су студенти задовољни у високом проценту предметима на студијском програму. Анкета је такође показала да у погледу оптерећења по питању броја часова на студијским програмима, студенти у великом броју сматрају да Академија обезбеђује довољан број потребних часова предавања и вежби за савладавање градива.

Методe наставе оријентисане су ка учењу студената и систему оцењивања заснованом на мерењу исхода учења, чиме се студент ставља у центар наставног процеса. Исоходе учења појединих предмета дефинишу наставници и сарадници ангажовани на предмету, док се хармонизација и надовезивање исхода учења кроз већи број предмета дефинише њиховим међузависностима, што је задатак комисије за одговарајући ниво студија.

Прокламовани исходи опредељују садржај наставног програма и његову организацију. У складу са тим исходима утврђују се наставне методе и стратегије, као и поступци за проверу знања и оцењивање.

Склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања обезбеђен је повезаношћу приказаном квадрантом на слици, која се дефинише за појединачне предмете и модуле, као и за читав студијски програм:

Циљеви учења <i>Садржај (предмета, модула, програма)</i>	Методe учења <i>Предавања, вежбе, лабораторијске вежбе, домаћи задаци, пројекти, семинари</i>
Резултати учења <i>Исоходи (зависни од нивоа студија, генерички, предметно- специфични)</i>	Методe оцењивања <i>Начин провере постизања очекиваних исхода</i>

Процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења базирају се на субјективним исказима студената, на исказима послодаваца, као и на реалним перформансама свршених студената у смислу способности да се квалификују за упис и наставе студирање на вишим нивоима студија или да се запосле у струци. На основу свих ових показатеља, може се тврдити да су предвиђени исходи учења у највећој мери постигнути на студијским програмима јер је на основу анкета утврђено да су послодавци задовољни запосленима који завршавају ову високошколску установу.

Процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет је редовне провере, а утврђује се на основу праћења и прикупљања повратних информација од студената.

Процену оптерећења студената на предмету врше наставници приликом припреме курикулума за акредитацију, а преиспитују је и при евентуалним мањим модификацијама које су могуће на почетку сваке школске године. Приликом ове процене полази се од спецификације предмета и плана извођења наставе на предмету, одређује се календар провера знања и начин утврђивања коначне оцене, а затим се процењује време потребно за све студентске активности и утврђује веза са бројем ЕСПБ за тај предмет.

На конкретном примеру једног предмета за техничко-технолошко научно поље и научну, овде ћемо дати опис свих активности учења потребних за достизање очекиваних исхода учења (време проведено на активностима које директно води наставно особље, време проведено у

самосталном раду, време потребно за припрему за проверу знања и време обухваћено самом провером знања), кроз удео ових активности у укупној вредности ЕСПБ за дати предмет.

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО			
Назив предмета: Реинжињеринг техничких система			
Наставник: др Милан А. Мишић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: –			
Циљ предмета Упознавање студената са парадигмама, методама, техникама, значајима и улогама радикалних измена у управљању савременим сложеним системима. Савладавање напредних знања у вођењу и модификацији савремених техничких организација.			
Исход предмета Након одслушаног курса студенти ће кроз унапређење предузетничких способности и овладавање знањима бити способни за самосталну процену пословних шанси, њихову тржишну валоризацију, разумевање предузетничких стратегија, као и моделирање плана реинжењеринга, чиме се остварују предуслови за успешно реконструисање савременог предузећа и његово вођење.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основне димензије концепта реинжењеринга. Дефиниције реинжењеринга. Разлике између концепта TQM и реинжењеринга. Суштина реинжењеринга. Виртуелна предузећа. Специфични циљеви реинжењеринга. Реинжењеринг као доктрина менаџмента. Методологија реинжењеринга. Спровођење реинжењеринга. Праћење и контрола. Формирање тима. Проблеми у спровођењу реинжењеринга. Веза реинжењеринга техничких система и информатичке технологије. <i>Практична настава</i> Упознавање и разрада примера из праксе у области реинжењеринга. Припрема, израда и одбрана семинарског рада из тематских области обухваћених теоретском наставом.			
Литература 1. Арсовски, С., Мишић, М., Пунушевац, З., и др., Интегрисани системи менаџмента, Факултет инжењерских наука, Крагујевац, 2013., ISBN 978-86-86663-97-9. 2. Ђурић, З., Реинжењеринг пословних процеса, Београдска пословна школа, 2008. 3. Адамовић, Ж., Несторовић, Г., Адамовић, Д., Реинжењеринг, Друштво за техничку дијагностику Србије, Београд, 2007. 4. Hammer, M., Champy, J., Реинжењеринг твртке, Вулкан, 2005.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3		Практична настава: 3
Методе извођења наставе На предавањима се излажу теоретске основе реинжењеринга а на аудиторним вежбама се детаљније разрађују поставке дефинисане на предавањима путем практичних примера у интеракцији са студентима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	–	усмени испит	25

колоквијум-и	20		
семинар-и	25		

Начин формирања коначне оцене

На основу поена сакупљених на предиспитним обавезама, као и на писменом и усменом делу испита, формира се коначна оцена, и то према следећој табели:

Оцена	Број поена
5	мање од 51
6	51-60
7	61-70
8	71-80
9	81-90
10	више од 90

У складу са редовношћу испуњавања наставних и испитних обавеза и након увида у резултате спроведених студентских анкета, као и увида у пролазност и успех студената на појединим испитима, наставницима се саветују мере побољшања одговарајућих сегмената у раду, било да се ради о квалитету одржавања наставе кроз предавања и вежбе, или прилагођености колоквијума и испита градиву изложеном на предавањима и вежбама. У том смислу, за наставнике се повремено организују курсеви и предавања на којима се они могу информисати о различитим методама наставе и оцењивања.

На основу плана наставе врши се и процена ангажовања студената у току семестра, кроз предиспитне обавезе и време проведено на припреми испита. На основу препоруке да се ове процене врше за „просечног студента“ и на основу могућности једноставног увида у просечне оцене студената на модулу, бира се неколико студената чија је просечна оцена блиска општој просечној оцени на модулу и са њима се обављају консултације. На тај начин спроводи се одговарајуће прилагођавање између појединих курсева и ЕСПБ које они носе.

Наставници и студенти упознати су такође и са дефинисаним захтевима које Завршни рад треба да испуни, као и са захтевима Стручне праксе. Ови захтеви везани су за форму завршног рада, као и за оптерећење студента на изради Завршног рада, које износи 10 ЕСПБ. Правилник о основним, специјалистичким и мастер струковним студијама дефинише формалне аспекте Завршног рада и Стручне праксе, начин задавања теме, формирања Комисије и процедуру одбране, а у складу су и са Стандардима које је прописао Национални савет за високо образовање, тако да су исходи учења и очекиване компетенције дипломираних у највећој мери усаглашени.

Студијски програми се доносе, као и њихове измене по процедури која је дефинисана општим актима Академије. Сви програми који улазе у процес акредитације прошли су ову процедуру и одобрени су од стране Наставно-стручног већа Академије.

У току акредитације Академије, дефинисани су наставни планови и програми и компетенције наставника. Академија поседује акредитацију за следеће студијске програме основних струковних, специјалистичких струковних и мастер струковних студија:

Листа студијских програма који су акредитовани у високошколској институцији

Р.Б.	Шифра студијског програма	Назив студијског програма	Образовно-научно или Образовно-уметничко поље	ИМТ студије	Тип и врста студија	Назив квалификације Диплома
Одсек Пећ – Лепосавић						
1.	OS_PMSP	Пословање малих и средњих предузећа	друштвено хуманистичке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни економиста
2.	OS_FPP	Финансијско пословање предузећа	друштвено хуманистичке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни економиста – за финансијске послове
3.	OS_SCP	Спољнотрговинско и царинско пословање	друштвено хуманистичке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни економиста – за послове царинског пословања
4.	OS_FPP_KV	Финансијско пословање предузећа ВШЈ Краљево	друштвено хуманистичке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни економиста – за финансијске послове
5.	SS_FP	Финансијско пословање	друштвено хуманистичке науке	-	Специјалистичке струковне студије, I ниво	Специјалиста струковни економиста
6.	SS_TP	Трговинско пословање	друштвено хуманистичке науке	-	Специјалистичке струковне студије, I ниво	Специјалиста струковни економиста
7.	MS_PE	Пословна Економија	друштвено хуманистичке науке	-	Мастер струковне студије, II ниво	Струковни мастер економиста
Одсек Звечан						
1.	OS_MP	Менаџмент производње	техничко-технолошке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни инжењер менаџмента
2.	OS_IINF	Инжењерска информатика	техничко-технолошке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни инжењер машинства
3.	OS_EN	Енергетика	техничко-технолошке науке	,-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни инжењер електротехнике и рачунарства
4.	OS_ZP	Заштита од пожара	техничко-технолошке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни инжењер заштите на раду

5.	OS_MM	Мултимедијалне технологије	техничко-технолошке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни инжењер електротехнике и рачунарства
6.	SS_ZP	Заштита од пожара	техничко-технолошке науке	-	Специјалистичке струковне студије, I ниво	Специјалиста струковни инжењер заштите од катастрофалних догађаја и пожара
7.	MS_EEI	Електроенергетско инжењерство	техничко-технолошке науке	-	Мастер струковне студије, II ниво	Струковни мастер инжењер електротехнике и рачунарства
8.	MS_MI	Машинско инжењерство	техничко-технолошко	-	Мастер струковне студије, II ниво	Струковни мастер инжењер машинства
Одсек Урошевац – Лепосавић						
1.	OSS_DST	Друмски саобраћај и транспорт	техничко-технолошке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни инжењер саобраћаја
2.	OSS_ZNR	Заштита на раду	техничко-технолошке науке	-	Основне струковне студије, I ниво	Струковни инжењер заштите на раду
3.	SSS_NET	Нове енергетске технологије	техничко-технолошке науке	-	Специјалистичке струковне студије, I ниво	Специјалиста струковни инжењер електротехнике и рачунарства
4.	SSS_ZNR	Заштита на раду	техничко-технолошке науке	-	Специјалистичке струковне студије, I ниво	Специјалиста струковни инжењер заштите на раду
5.	SSS_ZV	Заштита вода	техничко-технолошке науке	-	Специјалистичке струковне студије, I ниво	Специјалиста струковни инжењер заштите животне средине
6.	MAS_DST	Друмски саобраћај и транспорт	техничко-технолошке науке	-	Мастер струковне студије, II ниво	Струковни мастер инжењер саобраћаја

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са исходима учења;
- методе наставе оријентисане ка учењу исхода учења;
- систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења;
- усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења;
- међусобну усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција базираних на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања;
- способност функционалне интеграције знања и вештина;
- поступке праћења квалитета студијских програма;
- повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;
- континуирано освремењивање студијских програма;
- доступност информација о Завршном раду и Стручној пракси;
- доступност информација о студијским програмима и исходима учења.

S - (Strength): Предности	W - (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Добра усклађеност циљева, садржаја студијских програма и исхода учења +++ • Могућност дефинисања циљева и исхода, као и међусобне повезаности предмета кроз информациони систем ++ • Повратне информације из праксе потврђују добра теоријска знања и спремност о оспособљеност за целоживотно учење наших студената ++ • Перманентна и квалитетна сарадња са привредом обезбеђује добре повратне информације о очекиваним компетенцијама ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Код свих послодаваца анкетирањем утврђено да код студената примећују слабије комуникационе и презентационе вештине ++ • Немогућност довољно брзог реаговања на технолошке промене и промене на тржишту рада изменама у студијским програмима ++ • Расподела студената између студијских програма на основу квота и даље не прати у довољној мери жеље студената и кретања на тржишту рада +++ • Неприхватање одређених наставника да унесу промене у програме предмета у складу са исходима учења везаним за конкретне вештине +++ • Неажурност јавно доступних података о појединим предметима ++
O - (Opportunities): Могућности	T - (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Увођење посебних садржаја који би унапредили презентационе и комуникационе вештине ++ • Рад млађих сарадника на озбиљном и промишљеном дефинисању исхода учења уместо третирања писања исхода као пуке формалности ++ • Процес самовредновања представља повод и подстицај да се студијски програми поново продискутују и дође до добрих решења за њихово иновирање и унапређење +++ • Учешће на семинарима и радионицама које подстичу стицање активних компетенција наставника за рад на циљевима, исходима и компетенцијама + 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна свест појединих наставника о значају исхода учења за запошљивост свршених студената ++ • Недовољна комуникација наставника и информисаност о садржајима и циљевима предмета које предају други наставници, чиме се неки садржаји понављају, а неки други изостављају + • Непостојање довољне мотивације студената да се баве егзактним процедурама за мерење оптерећења ради процене ЕСПБ за поједине предмете ++ • Тенденција узимања лакших Завршних радова, односно неусаглашеност у потребном времену израде рада између појединих наставника +

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда:

1. Континуирано радити на унапређењу комуникационих и презентационих вештина студената кроз све предмете, а размотрити и увођење додатних предмета који унапређују ове способности,
2. Темељно преиспитати међусобну повезаност предмета ради елиминације поновљених садржаја и убацивања оних који недостају,
3. Урадити нове спецификације исхода учења по студијским програмима, водећи рачуна о међусобној повезаности предмета,
4. Перманентно усаглашавати квоте по студијским програмима са потребама тржишта и жељама студената,
5. У сарадњи са привредним субјектима формализовати понуду стручне праксе, тако да студенти могу да бирају између више опција,
6. Мотивисати већи број студената за вођење дневника рада ради бољег узорка за процену ЕСПБ,
7. Размотрити методе смањења броја студената који одустају од студија.

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године (Установа наводи све студијске програме свих нивоа које је акредитовала, као и број студената за који је сваки студијски програм одобрен. Такође, прилаже и одлуке о акредитацији).

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30.09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Задовољство послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Прилог 4.3. Одлуке о акредитацији студијских програма

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Наставници и сарадници током извођења предавања и вежби поступају професионално и имају коректан однос према студентима. Академија је усвојила Кодекс о академском интегритету, који обавезује академско особље да у свом поступању примењују основна начела морално оправданог понашања, и као темељни задатак наставника и сарадника поставља допринос интелектуалном развоју студената као и успостављање односа са студентима на темељу међусобног уважавања и поверења. Академија контролише рад наставника и сарадника као и њихов однос према студентима преко изграђених механизма система менаџмента квалитетом (Жалбе студената), путем: Кутија за жалбе, Анкета у којима се поред питања о коректности и професионалности наставног особља налази и слободан

простор за коментаре студената. Академија прати регистар жалби и предузима корективне мере уколико се жалба утврди као оправдана.

План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доступни су студентима на интернет страници и огласној табли Одсека Академије. План и распоред наставе (предавања и вежби) се сачињава према реалним могућностима студената уз нарочито посвећивање пажње адекватним паузама и спроводи се доследно. Приликом израде наставног плана, програма и силабуса (плана предмета), а да би се постигли и очекивани исходи учења и подстакли студенти на стваралачки начин размишљања, дедуктивни начин истраживања и практичну примену знања и вештина, бирају се најнефективнији методи извођења наставе. Академија силабусом дефинише план рада на одређеном предмету који обезбеђује интерактивну наставу, укључивање примера из праксе, подстицање студентата на размишљање и креативност, самосталност у раду. Академија осигурава да се на сваком предмету, пре почетка семестра, донесе и учини доступним студентима план рада (силабус) који укључује:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, услове;
- циљеве предмета;
- садржај и структуру предмета;
- план и распоред извођења наставе (предавање и вежбе);
- начин оцењивања на предмету;
- уџбенике, односно обавезну и допунску литературу;
- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Силабуси односно планови рада на предмету у штампаном облику дају се студентима на првом часу предавања. Силабуси су доступни студентима пре почетка семестра на интернет страници Одсека Академије.

Распоред одржавања наставе се утврђује непосредно пре почетка школске године. Том приликом води се рачуна о погодном распореду обавеза студената и наставног особља у току недеље. У складу са просторним и временским ресурсима, задужени за формирање распореда имају циљ да направе што је могуће компактнији распоред. Другим речима, избегава се да студенти имају велике паузе између различитих блокова предавања и вежби, као и евентуална преклапања изборних предмета за поједине модуле. Такође, настоји се, где је то могуће, да се студентима у распореду ослободи један дан, или да се настава тог дана сведе на минимум.

Шефови катедри систематски прате спровођење плана наставе, као и планова рада - силабуса на појединачним предметима, оцењују квалитет наставе на појединачним предметима и предузимају корективне мере за његово унапређење. Шефови катедри упозоравају наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет предавања и вежби на потребу побољшања и обезбеђују им потребно усавршавање.

Настава на студијским програмима основних струковних, специјалистичких струковних и мастер струковних студија је организована у облику предавања, аудиторних вежби, лабораторијских вежби, домаћих задатака, пројеката и семинарских радова. Предавања су претежно конципирана тако да се на њима износе теоријски концепти и принципи струке, илустровани једноставнијим примерима, док се на аудиторним вежбама презентирају сложенији примери, често везани за практичну примену теоријских концепата. На великом броју предмета предавања и аудиторне вежбе се изводе уз презентациону опрему, која

омогућава анимиране демонстрације предаваног материјала. Сале (учионице) и амфитеатри опремљени су опремом која ово омогућава. Аудиторне и лабораторијске вежбе пружају висок степен интерактивности, док домаћи задаци, пројекти и семинарски радови остварују повратну спрегу према студентима кроз прегледање, усмене одбране и оцењивање. На већини предмета је предвиђено да бодови освојени кроз лабораторијске вежбе, домаће задатке, пројекте и семинарске радове представљају бодове предиспитних обавеза.

На специјалистичким струковним и мастер струковним студијама настава се одвија кроз предавања, менторску наставу, пројекте и семинарске радове везане за студијски истраживачки рад.

Резултати евалуације учесника у наставном процесу указују на веома високу просечну оцену када је у питању коректност наставника (4,38), при чему је најнижа оцена (4,05) и сарадника (4,11) код којих је најнижа оцена (3,80) што указује на то да постоји позитивно окружење и спремност наставног особља да изађе у сусрет студентима.

Резултати евалуације такође пружају информацију о томе да наставници и сарадници у високом проценту увек изводе предавања према званичном распореду, као и да се предавања и вежбе изводе редовно. Утврђено је и да је став студената да наставници и сарадници редовно и углавном редовно одржавају консултације.

Свеукупна оцена задовољства студената наставним процесом према критеријуму сарадње и оцене студијског програма су задовољавајуће, резултати анкете дати су у Прилогу 5.1.

SWOT анализа

У оквиру SWOT анализе посебна пажња је посвећена оцени компетентности наставника и сарадника, доступности информација о плановима реализације наставе, студијским програмима, плану и распореду наставе, методама наставе и учења, као и интеракцији између наставника и студената у наставном процесу.

S - (Strength): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Висококвалификовани предавачи у педагошком и стручном смислу +++ • Детаљне информације о плану и програму појединих предмета доступне су студентима пре почетка курса +++ • Разноврсност метода наставе и учења ++ • Учествовање представника студената у процесу организације и евалуације квалитета наставног процеса ++ • Квалитетан календар наставе доприноси компактности наставног процеса ++ • Интерактивно учешће студената у наставном процесу ++ • Дobar баланс између различитих облика наставе ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Неравномерна оптерећеност наставника и сарадника ++ • Недовољно практичне наставе на појединим предметима ++ • Недовољно често преиспитивање Стратегије обезбеђења квалитета + • Недовољна финансијска средства неопходна за осавремењивање лабораторија и других помагала која доприносе разноликости наставе +++ • Информације о појединим курсевима које би требало доставити студентима у току семестра или испитног рока, нису доступне у електронској форми + • Недовољни просторни ресурси за извођење појединих облика наставе +
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Учешће на пројектима који могу омогућити средства за додатно опремање лабораторија, 	<ul style="list-style-type: none"> • Незаинтересованост појединих наставника и сарадника за похађање курсева ++

<p>чиме би се побољшао практични аспект држања наставе ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подстицање наставника и сарадника на квалитетно држање наставе +++ • Усавршавање наставника и сарадника у погледу појединих облика држања наставе и укључивања студената у наставни процес ++ • Подстицање наставника и сарадника на коришћење сајтова предмета и мејлинг листа за ширење информација у вези са наставним процесом +++ • Усавршавање наставника и сарадника кроз различите курсеве ++ • Веће учешће студената у оцени квалитета наставног процеса ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Сложеност структуре информационог система + • Неприхватање нових технологија и средстава комуникације од стране појединих наставника и сарадника ++ • Традиција класичних облика држања наставе и недовољна спремност наставника за коришћење нових, модерних облика ++ • Необјективност повратних информација од студената +++ • Недовољно добра организованост и процедуре за спровођење корективних мера за унапређење квалитета наставног процеса ++
--	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5:

На основу изложене SWOT анализе, предлог мера за унапређење квалитета се може дефинисати на следећи начин:

- Подстицање наставника на стално педагошко и стручно усавршавање;
- Организовање радионица и курсева за унапређење наставних компетенција сарадника и појединих наставника;
- Повећано учешће студената у поступцима за организацију и оцену квалитета наставног процеса;
- Систематизовано објављивање података о наставном процесу, било да је реч о информацијама о плану и програму курсева или додатним информацијама које се достављају студентима у току наставног процеса;
- Коришћење савремених облика комуникације: интернет странице и мејлинг листе предмета;
- Подстицање већег учешћа студената у наставном процесу, кроз разне облике одржавања наставе;
- Коришћење савремених помагала (пројектора, рачунара, паметних табли) у извођењу наставе;
- Редовно ажурирање и усаглашавање података доступних на интернету.

Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса

[Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса - одсек УР ЛЕ](#)

[Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса - одсек Звечан](#)

[Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса - одсек Пећ - Лепосавић](#)

[Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.](#)

[Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника](#)

Стандард 6: Квалитет научно-истраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научно-истраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

Академија у свом раду, послујући у складу са основним циљевима, који произлазе из основних задатака, остварује јединство образовног, научно-истраживачког и професионалног (стручног) рада.

Академија перманентно осмишљава, припрема и реализује научноистраживачке, уметничке, стручне и друге врсте програма, као и националне и међународне научне пројекте.

Високошколска установа систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника кроз Компетентност наставника. Садржај и резултати научних, истраживачких и стручних активности високошколске установе усклађени су са стратешким документима Академије, као са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Са циљем унапређења постојећег наставног плана и програма кроз трансфер искуства и богате пословне праксе развијених привреда, Академија остварује сарадњу у циљу: размене наставног особља ради држања наставе, консултација и обављања научно-истраживачког рада од заједничког интереса, размене студената и младих научних сарадника за обављање стажа и праксе, размене наставних планова и програма за основне и специјалистичке струковне студије, размене дидактичких метода и научне литературе, библиографских јединица и научних радова од узајамног интереса, публикавање научних и стручних радова, изучавање тема од заједничког интереса, писање уџбеника и издавање зборника, заједничко организовање стручно научних конференција, семинара, симпозијума, округлих столова, и друге врсте размена у оквирима делокруга рада.

У протеклом периоду, успостављена је сарадња и потписано је више Уговора о међународној сарадњи са сродним високошколским институцијама из различитих земаља, Хрватске, Пољске, Босне и Херцеговине, Украјине, Чешке, Словеније, Македоније, при чему се и даље интензивно ради на проширењу међународне сарадње како у области образовања тако и науке.

Кроз учешће **Одсека Звечан** у два ERASMUS+ пројекта (KLABS и DBBT) као партнерска организација у конзорцијуму више домаћих и иностраних факултета, Академија је добила прилику да прошири своје лабораторије набавком нове опреме.

Као резултат ова два пројекта Академија је иновацијом постојећег студијског програма Заштите од пожара на специјалистичким струковним студијама акредитовала исти али и акредитовала нови студијски програм Мултимедијалне технологије такође на специјалистичким струковним студијама. Захваљујући овим пројектима набављена је нова опрема и оформљене две лабораторије и то: Центар за обуку и пружање услуга противпожарне заштите и Специјализоване лабораторије: Аудио студио.

Одсек Пећ-Лепосавић је био учесник на ERASMUS+ пројекту под називом Creating Theory-to-Practice Centres for Innovation and Employment СТРСИЕ (Project Number: 586347-EPP-1-2017-1-ХК-ЕРРКА2-СВНЕ-ЈР (2017-3485/001-001), из области јачања капацитета високог образовања. Координатор пројекта је International Business College Mitrovica (IBC-M), а циљ пројекта је јачање професионалних капацитета наставника и студената кроз директну сарадњу са јавним и приватним сектором у оквиру посебних иновационих центара (T2P).

У оквиру овог пројекта је предвиђена и мобилност, како наставника тако и студената. Наставници др Бојан Јокић и Слава Ивановић-Миленковић имали прилику да раде на North-West Regional College-у у Северној Ирској у периоду од 20.05.2019. до 24.05.2019. Такође у периоду од 4.11.2019. до 9.11.2019. год. на истом колеџу су биле др Валентина Милосављевић, др Виолета Михајловић, мр Весна Симовић и Ана Матовић. А затим у

децембру 2019. године др Соња Раденковић, др Јелена Шарановић, др Мирјана Мрваљевић и мр Весна Симовић били у Hochschule Geinsenheim University у Geinsenheim у Немачкој.

Студенткиња Николета Михајловић добила је прилику да студира два семестра на Универзитету примењених студија у Салзбургу, у периоду од 01.10.2019. до 30.09.2020.

Одсек Пећ-Лепосавић био је и домаћин мобилности професора у октобру 2019, у периоду од 1.10. до 05.10. делегацији професора из Бугарске, из Софије са University of National and World Economy (UNWE) који су партнери на пројекту.

Такође, активност на пројекту је и иновативна метода увођења студија случаја у процесу наставе која је почела да се примењује у току школске 2019/2020 године где су студенти били у прилици, да вођени својим професорима, решавају конкретне проблеме привредника у локалном окружењу.

Трећа група активности на овом пројекту је усмерена на промовисање предузетништва кроз отварање иновативног Start-up центра у оквиру Одсека. Овај центар је почео са радом у септембру 2019. године. Његов рад се огледа кроз активност професора и студената, који ће бити на располагању локалним привредницима, да им својим знањем и вештинама решавају конкретне проблеме на које наилазе нпр: прављење бизнис плана, решавање проблема финансирања кроз конкурисање за средстава из фондова Републике Србије за подршку малим и средњим предузећима, остваривање разних обука и курсева за знања и вештине које су потребне локалним привредницима и сл.

На **Одсеку Урошевац-Лепосавић** успешно су реализована два пројекта, један домаћи: Унапређење наставе на групи предмета основних струковних студија из области регулисања и безбедности саобраћаја (УНГПОССОРБС) са циљем осавремењивања наставе применом савремених софтвера и опреме у сврху истраживања и реализације наставе и један међународни пројекат: NatRisk (Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkan countries) у оквиру којег је акредитован нови студијски програм специјалистичких струковних студија: Управљање ризиком од катастрофалних догађаја и пожара. Званична интернет страница: <http://natrisk.ni.ac.rs/>

Тренутно је учесник на три међународна пројекта: ELEMEND, SWARM и TRAFSAF чију је реализацију настављена у Академији.

Одсек Урошевац у Лепосавићу члан је Конзорцијума међународног пројекта Развој мастер програма у области електроенергетских тржишта и инжењеринга- ELEMEND (Development of master curricula for Electrical Energy Markets and Engineering Education – ELEMEND) који је у оквиру европског програма ERASMUS+. Циљ постављен у оквиру овог пројекта је остварен акредитацијом новог студијског програма специјалистичких струковних студија Нове енергетске технологије. Званична интернет страница: <https://elemend.ba/>

Одсек Урошевац у Лепосавићу члан је Конзорцијума међународног пројекта Развој мастер програма у области управљања водним ресурсима – SWARM (Strengthening of master curricula in water resources management for the Western Balkans HEIs and stakeholders-SWARM) који је у оквиру европског програма ERASMUS+. Циљ пројекта је развој и имплементација напредних и савремених мастер програма у складу са Болоњским захтевима и стандардима националне акредитације који омогућавају едукацију специјалиста у управљању водним ресурсима, који је остварен акредитацијом новог студијског програма специјалистичких струковних студија: Заштита вода. Званична интернет страница: <http://www.swarm.ni.ac.rs/>

Одсек Урошевац у Лепосавићу је учесник као партнер на ERASMUS+ пројекту- Унапређење безбедности у саобраћају у земљама Западног Балкана кроз унапређење курикулума и развој основних и мастер студија - TRAFSAF (Improving The Traffic Safety In The Western Balkan Countries Through Curriculum Innovation And Development Of Undergraduate And Master Studies). Унапређење и формирање нових студијских програма предвиђених пројектом ће бити у складу са захтевима Болоње и са стандардима националне акредитације. Како су саобраћајне незгоде осми по реду узрочник губитка живота, постоји велика потреба да се код свих учесника у саобраћају пре свега подигне ниво свести о опасностима које вребају у саобраћају, а затим и укупна безбедност у саобраћају. Циљеви постављени у овом пројекту су и остварени акредитацијом. У оквиру овог пројекта је извршена иновација постојећег студијског програма: Друмски саобраћај. Званична интернет страница: <https://trafsaf.pr.ac.rs/>

Академија у оквиру Одсека Пећ-Лепосавић уређује и **Часопис Економски сигнали** категоризован је као **Истакнути национални часопис (M52)** у Србији и објављује се полугодишње, у јуну и децембру. Први број је објављен 2006. године. (Издавач (Publisher): Академија струковних студија Косовско Метохијска, Одсек Пећ - Лепосавић, ISSN 1452 - 4457 (штампано издање) ISSN 2560 - 3302 (online)).

Мисија пословног часописа Економски сигнали, у циљу промоције научног истраживања, је објављивање квалитетних емпиријских, теоријских, прегледних, стручних чланака и студија који доприносе бољој пракси у економији као дела друштвених наука. Часопис објављује резултате истраживања у следећим основним тематским областима:

Економски развој; Економска теорија и политика; Монетарна економија; Финансијска тржишта и институције; Маркетинг и менаџмент; Информациони системи у привреди.

Визија уредничког одбора и издавача је да развије пословни часопис који објављује високо професионално израђене рукописе са циљем да у наредном периоду усредреди енергију на постизање квалитета нивоа Врхунски часопис националног значаја.

Знања до којих Академија долази спровођењем одређених научних, истраживачких, и професионалних активности, активно се укључују у постојећи наставни процес. У условима економске кризе и осиромашене економије, научно-истраживачки и стручни рад је доста отежан због недостатка финансијских средстава. Академија чини напоре да сопственим средствима ојача научно-истраживачки и стручни рад. Руководство Академије, а посебно Председник Академије и руководиоци Одсека подстичу запослене да се активно баве научним, истраживачким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свога рада.

Издавање публикација одвија се на основу Плана издавачке делатности, којим се утврђује врста и број потребних публикација за наредну годину. На почетку сваке календарске године Комисија објављује Позив за подношење предлога за издавање уџбеника и осталих публикација на огласним таблама одсека и Академије. Позив је отворен до 1. септембра године у којој је Позив објављен. По истеку рока за подношење предлога, Комисија разматра поднете предлоге за издавање наставних публикација, и у року од тридесет (30) дана врши класификацију свих поднетих предлога према врсти, значају и степену приоритета и на основу сачињеног извештаја прави предлог Плана издавачке делатности, који подноси Наставно-стручном већу Академије на усвајање.

У претходном периоду запослени на Академији публиковали су укупно 82 уџбеника и збирки релевантних за извођење наставе.

Академија систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника и подстиче своје запослене да се активно баве научним, истраживачким и стручним радом и да што чешће публикују резултате свога рада.

Наставници и сарадници Академије у претходном трогодишњем периоду објавили су укупно 51 рад у часописима са SCI листе, док су само у претходној школској години објавили 206 научно-стручних радова у земљи и иностранству. Однос укупног броја SCI-индексираних радова је 0,76 радова/наставнику.

Наставници и стручни сарадници Академије прате стручна достигнућа из својих области и дају свој допринос објављујући научно-стручне чланке – оригиналне научне радове, претходна саопштења, прегледне радове, стручне радове и радове са научних скупова, у стручним публикацијама и часописима. Такође учествују на значајнијим научно-стручним скуповима у земљи и иностранству. Поменути резултати из претходне школске године, детаљно су приказани у следећој табели:

Резултат	Ознака, према ознакама Министарства за просвету, науку и технолошки развој	Број (2020+2021)
Одсек Пећ – Лепосавић		
Монографије, монографске студије, тематски зборници, лексикографске и картографске публикације међународног значаја	M10	1
Радови објављени у научним часописима међународног значаја; научна критика; уређивање часописа	M20	6
Зборници међународних научних скупова	M30	30
Монографије националног значаја	M40	-
Радови у часописима националног значаја	M50	27
Предавања по позиву на скуповима националног значаја	M60	-
Укупно		64
Одсек Звечан		
Монографије, монографске студије, тематски зборници, лексикографске и картографске публикације међународног значаја	M10	1
Радови објављени у научним часописима међународног значаја; научна критика; уређивање часописа	M20	9
Зборници међународних научних скупова	M30	67
Монографије националног значаја	M40	4
Радови у часописима националног значаја	M50	5

Предавања по позиву на скуповима националног значаја	M60	20
Укупно		102
Одсек Урошевац – Лепосавић		
Монографије, монографске студије, тематски зборници, лексикографске и картографске публикације међународног значаја	M10	1
Радови објављени у научним часописима међународног значаја; научна критика; уређивање часописа	M20	12
Зборници међународних научних скупова	M30	17
Монографије националног значаја	M40	2
Радови у часописима националног значаја	M50	8
Укупно		40
Збир		206

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- усаглашеност образовног, научно-истраживачког, уметничког и стручног рада;
- перманентност научног истраживања и међународне сарадње;
- праћење и оцењивање квалитета научно-истраживачког рада наставника и сарадника;
- усаглашеност садржаја научно-истраживачког, уметничког и стручног рада са стратешким опредељењем земље и европским циљевима;
- активно укључивање резултата истраживања у наставни процес;
- подстицање наставника и сарадника на публикување резултата истраживања;
- издавачку делатност;
- бригу о научно-истраживачком подмлатку.

S - (Strength): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Растући тренд броја публикација у часописима са SCI i SCIE листе +++ • Опредељеност АКАДЕМИЈЕ да се знања и искуства, која произилазе из научно-истраживачког и стручног рада интегришу у наставни процес ++ • Наставни кадар који се укључује у научно-стручна истраживања, публикује радове и модернизује наставни процес+++ • Перманентна и квалитетна сарадња са привредом обезбеђује могућност дисеминације резултата ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Непостојање система награђивања за изузетна постигнућа у научном раду + • Слаба мотивисаност студената за укључивање у истраживачки рад због преоптерећености у настави ++ • Непостојање квалитетних публикација на енглеском језику којима би се наши истраживачки капацитети представили онима са којима бисмо потенцијално сарађивали + • Непостојање финансијских средстава којима би се награђивало велико додатно ангажовање запослених у овим процедурама, посебно техничка подршка ++ • Непостојање претплате на све релевантне часописе, која је врло скупа ++
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Могуће интензивније учешће у међународним научним пројектима ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Стална трка за бројем радова и појава 'предаторских' часописа ++ • Инертност и неинформисаност о свим могућностима укључивања у пројекте ++

<ul style="list-style-type: none"> • Мултидисциплинарно повезивање у оквиру Универзитета ствара боље услове за истраживање и публикавање +++ • Увођење административне подршке конкурисању за међународне пројекте и пројекте сарадње са привредом + • Подстицање на мобилност наставника и сарадника довело би до новог повезивања са истраживачима из иностранства ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Покушај унифицирања критеријума који нису прилагођени различитим ужим научним областима помера фокус са стварних истраживачких напора на механичко публикавање +++ • Непостојање истинске провере резултата пројеката и оцењивање пројеката искључивим бројањем радова, без улажења у њихову тематику + • Затвореност у сопствене оквире, без разумевања могућности за мултидисциплинарна истраживања +
--	---

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6

- Ојачати административну подршку за конкурисање на пројектима
- Успоставити редовне награде за најбоље научне резултате
- Успоставити механизме редовног извештавања о могућим конкурисањима на пројекте
- Побољшати информатичку подршку како би се олакшала евиденција научних резултата, по могућности директним ажурирањем из библиотечких извора
- Успоставити систем финансијске помоћи за учешће на најпрестижнијим конференцијама за младе сараднике

Табела 6.1. Назив текућих научноистраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

[Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима](#)

[Табела 6.3. Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства.](#)

[Табела 6.4. Списак SCI/ ССЦИ-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период. \(Навести референце са редним бројем\)](#)

[Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација \(име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати\) у високошколској установи у претходне три школске године](#)

[Табела 6.6. Списак стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.](#)

[Табела 6.7. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.](#)

[Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научно-истраживачком и раду.](#)

[Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.](#)

[Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.](#)

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

У свом раду и остварењу основних циљева и задатака Академија остварује јединство образовног, научно-истраживачког и професионалног (стручног) рада. Приликом избора наставника и сарадника у звања, Академија се придржава поступака дефинисаних системом менаџмента квалитета и услова дефинисаних критеријумима за избор у звања дефинисаних и предвиђених Правилником о начину и поступку избора у звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Академије, путем којих оцењује научну и истраживачку активност и компетентност наставника и сарадника.

Председник Академије, на основу одлуке Наставно-стручног већа Академије, сходно утврђеним планом потребног кадра у настави, политике запошљавања, ангажовања наставника и сарадника, или предлога одговарајућег стручног органа, расписује конкурс за заснивање радног односа и избор у звање наставника за уже области.

Руководилац одсека, на основу одлуке Наставно-стручног већа Одсека, сходно утврђеним планом потребног кадра у настави, политике запошљавања, ангажовања наставника и сарадника, или предлога одговарајућег стручног органа, расписује конкурс за заснивање радног односа и избор у звање сарадника за уже области.

Наставно особље Академије су: наставници и сарадници. Звања наставника су: професор струковних студија, виши предавач, предавач, наставник страног језика, наставник вештина и предавач ван радног односа. Звања сарадника су: сарадник у настави, асистент, асистент са докторатом, сарадник практичар и сарадник демонстратор.

У звање **професора струковних студија** може се бирати лице које има:

1. завршене академске студије трећег степена - стечен научни назив доктора наука из научне, односно стручне области за коју се бира у звање, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму у Републици Србији или има диплому доктора наука из научне, односно стручне области за коју се бира у звање, стечену у иностранству, признату у складу са Законом о високом образовању и усаглашену са НОКС-ом,
2. које има способност за наставни рад: позитивна оцена наставног рада добијена у студентској анкети,
3. најмање 5 (пет) бодова остварених објављивањем стручних радова, из уже области за коју се бира, у научним часописима (најмање 1 категорије М20 за техникотехнолошко и природно-математичко поље и најмање 1 категорије М50 за друштвенохуманистичко поље) или зборницима, са рецензијама.
4. које има звање вишег предавача или предавача и најмање 5 (пет) година стажа,
5. најмање 2 (две) референце из научне, односно стручне области за коју се бира, између следећих референци:
  - објављену основну или помоћну уџбеничку литературу, за предмет који припада ужој области за коју се бира, у последњем изборном периоду, који је намењен студентима Академије или широј стручној јавности,
  - чланство у организационим одборима научних и стручних скупова, - уредништво/рецензенство у научним и стручним часописима,
  - учешће у развоју нових производа или битних побољшања постојећих производа или нових технологија, признати патенти, софтверска решења,
  - учествовање у укључивању студената кроз завршне, специјалистичке или мастер радове у решавању конкретних задатака из привредног и друштвеног сектора,
  - учешће на пројектима: пројектима ресорног министарства и међународним пројектима, - чланство у различитим комисијама на матичној институцији,
  - учешће у активностима које представљају допринос широј академској заједници (подржавање ваннаставних активности студената; руковођење активностима у Академији; допринос активностима које побољшавају углед струковних студија и статус Академије;

рецензирање радова и оцењивање радова и пројеката по захтевима других институција; репутација исказана позивима за оцену наступа на јавним професионалним скуповима; учешће у раду одбора, законодавних тела и слично; учешће у значајним телима заједнице и професионалних организација; креативне активности које показују професионална достигнућа наставника и доприносе унапређењу угледа Академије).

У звање **вишег предавача** може се бирати лице које има:

1. завршене академске студије трећег степена - стечен научни назив доктора наука из научне, односно стручне области за коју се бира у звање, стечена на акредитованом Универзитету и акредитованом студијском програму у Републици Србији или диплома доктора наука из научне, односно стручне области за коју се бира у звање, стечена у иностранству, призната у складу са Законом о високом образовању и усаглашена са НОКС-ом,
2. способност за наставни рад:
  - а) позитивна оцена наставног рада добијена у студентској анкети, ако је кандидат лице које је раније обављало наставни рад у високошколској установи или
  - б) позитивна оцена на приступном предавању које организује Академија на одговарајућем одсеку, ако је кандидат лице које није имало наставно звање;
3. најмање 4 (четири) бода остварена објављивањем стручних радова, из уже области за коју се бира, у научним часописима (најмање 1 категорије М20 за Техничко-технолошко и Природно-математичко поље и најмање 1 категорије М50 за Друштвено-хуманитетско поље) или зборницима, са рецензијама.

У звање **предавача** може се бирати лице које има:

1. стечен академски назив магистра наука или стручни назив специјалисте академских студија, из научне, односно стручне области за коју се бира у звање, стечен на акредитованом Универзитету и акредитованом студијском програму у Републици Србији или еквивалентан научни, односно стручни назив из научне, односно стручне области за коју се бира у звање, стечен у иностранству, признат у складу са Законом о високом образовању и усаглашен са Националним оквиром квалификација Републике Србије (НОКС),
2. способност за наставни рад:
  - а) позитивна оцена наставног рада добијена у студентској анкети, ако је кандидат лице које је раније обављало наставни рад;
  - б) ако је кандидат лице које није имало наставно звање, позитивна оцена на приступном предавању које организује Академија на одговарајућем одсеку;
3. најмање 3 (три) бода остварена објављивањем стручних радова из уже области за коју се бира, у научним часописима или зборницима, са рецензијама.

У звање **наставника вештина** и **наставника страних језика**, може да буде изабрано лице које има звање из члана 73. став 2. Закона о високом образовању, као и наставник који испуњава следеће услове: 1. стечено високо образовање првог степена,

2. способност за наставни рад (педагошко искуство):
  - а) позитивна оцена наставног рада добијена у студентској анкети, ако је кандидат лице које је раније обављало наставни рад;
  - б) ако је кандидат лице које није обављало наставни рад способност за наставни рад се цени добијањем позитивне оцене на приступном предавању које организује Академија на одговарајућем одсеку.
3. објављени стручни радови у одговарајућој области.

У звање **сарадника у настави** на студијама првог степена може бити изабран студент мастер академских студија, мастер струковних студија, специјалистичких академских студија или специјалистичких струковних студија који је студије првог степена завршио са просечном оценом најмање осам (8).

У звање **асистента** бира се студент докторских студија који је сваки од претходних нивоа студија завршио са просечном оценом најмање осам (8) и који показује смисао за наставни рад. Под условима из претходног става у звање асистента може да се изабере и магистар наука, коме је прихваћена тема докторске дисертације.

Смисао и способност за наставни рад асистента могу се утврђивати на основу:

- а) позитивне оцена наставног рада добијене у студентској анкети, ако је кандидат лице које је раније обављало наставни рад у Високошколској установи или
- б) позитивне оцене на приступном предавању које организује Академија на одговарајућем одсеку.

У звање **асистента са докторатом** бира се лице које има:

1. стечен научни назив доктора наука, из научне, односно стручне, области за коју се бира у звање, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму у Републици Србији или еквивалентан научни, односно стручни назив из научне, односно стручне области за коју се бира у звање, стечен у иностранству, признат у складу са Законом о високом образовању и усаглашен са НОКС-ом.

2. које има способност за наставни рад:

- а) позитивна оцена наставног рада добијена у студентској анкети, ако је кандидат лице које је раније обављало наставни рад и препорука наставника уколико је кандидат свој досадашњи рад провео у сарадничком звању;
- б) ако је кандидат лице које није обављало наставни рад, позитивна оцена на приступном предавању које организује Академија на одговарајућем одсеку.

У звање **предавача ван радног односа** за извођење наставе на стручно-апликативним предметима, бира се лице које има стечено високо образовање најмање мастер академских студија, односно стечено образовање на основним студијама у трајању од најмање 4 (четири) године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и које има смисао за наставни рад, као и искуство у привреди од најмање 5 (пет) година.

У звање **сарадник демонстратор**, за помоћ у настави на студијама првог степена бира се студент који је на основним студијама остварио најмање 120 ЕСПБ бодова са просечном оценом најмање 8 (осам) и који показује смисао за наставни рад. Приликом избора у звање, предност имају студенти који су прошли вежбе на предметима на којима се ангажују.

У звање **сарадник практичар** бира се лице које је најмање стекло високо образовање стечено на основним студијама у обиму од 180 ЕСПБ бодова, по пропису који уређује високо образовање почев од 10. септембра 2005. године, односно на студијама у трајању до 3 (три) године по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и најмање 3 (три) године радног искуства у струци. Сарадник практичар се бира да обавља послове из области за коју се пракса обавља ван седишта Академије и одсека Академије и које је запослено у установи, односно предузећу са којим Академија, има потписан уговор о сарадњи.

Наставно-стручно веће Академије именује Комисију за писање извештаја и предлога за избор кандидата у звање наставника најкасније у року од 15 (петнаест) дана од дана објављивања

конкурса, на предлог Већа катедре која је иницирала објављивање конкурса. Комисија за избор наставника се састоји од најмање три члана у звању наставника сагласно одредбама Закона о високом образовању, од којих су најмање два са Академије и из стручне, односно научне области за коју се кандидат бира. Један члан Комисије може бити лице у звању универзитетског наставника, које је афирмисани стручњак, са одговарајућим научним и стручним референцама из области за коју се кандидат бира. Чланови Комисије су у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира, а универзитетски наставник који је члан Комисије може бити у звању доцента за избор предавача или вишег предавача, односно у звању ванредног или редовног професора за избор професора струковних студија

Извештај Комисије садржи: Опште биографске податке учесника конкурса и податке о њиховој професионалној каријери; Преглед научног и стручног рада учесника конкурса (преглед објављених научних радова, учешће у научним пројектима, руковођење у научним пројектима, саопштења на међународним или домаћим научним скуповима, усмена излагања на међународним или домаћим скуповима, индекс цитираности радова, објављени стручни радови у часописима или зборницима са рецензијом, оригинално стручно остварење, награде и признања, објављени уџбеник или објављене монографије или практикум или збирка задатака за ужу научну област за коју се бира и осталих публикација од значаја за избор); Мишљење о научним и стручним резултатима рада учесника конкурса: Комисија за писање извештаја даје мишљење о научним и стручним радовима кандидата, из претходног изборног периода, а за први избор у звање целокупног претходног периода, на основу: прегледа објављених научних радова, учешћа у научним и стручним пројектима, руковођења научним и стручним пројектима, усмених излагања на међународним или домаћим скуповима, индекса цитираности радова, објављених стручних радова у часописима и зборницима са рецензијом, награда признања, објављених уџбеника или збирки задатака за ужу област за коју се бира и осталих публикација од значаја за избор; Преглед елемената доприноса академској и широј заједници.

Руководилац одсека, на основу одлуке Наставно-стручног већа Одсека, расписује конкурс за избор и сарадника практичара и предавача ван радног односа за ангажовање на стручно-апликативним предметима.

Одлуку о избору у звање наставника доноси Наставно-стручно веће Академије струковних студија косовско метохијска на предлог Наставно-стручног већа Одсека. Одлуку о избору у звање сарадника доноси Наставно-стручно веће Одсека.

Академија прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника кроз Компетентност наставника и извештаје оцењује како би се омогућиле подлоге за унапређење. Педагошку активност наставника и сарадника оцењују студенти кроз редовне анкете, док податке систематизује и предлаже корективне мере Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета. На основу ових анкета оцењује се сваки наставник, сарадник и сваки предмет, а детаљне резултате за себе и свој предмет наставник или сарадник може видети са сопственог налога на наставничким сервисима.

Академија спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања, путем анализе резултата анкета и успостављеним механизмом контроле квалитета извођења наставног процеса као и научно-истраживачке активности.

Академија обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање, путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним, уметничким и стручним

скуповима. Пракса Академије је да из редова студената бира најбоље и оне са највећим степеном ангажованости, и подржава их у даљем академском напредовању (нпр. ангажовањем као сарадника демонстратора). Сараднике који покажу квалитетом свог рада у наставном процесу и научно-истраживачком раду изванредне резултате, Академија подржава не само по питању даљег школовања и усавршавања, него и избором у виша звања.

Академија при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота. Академија при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника. Педагошке способности наставника и сарадника се процењују на основу анкетних листова.

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе анализирани су и квантитативно оцењени неки од следећих елемената:

- јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника;
- усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање;
- систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника;
- дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка;
- обезбеђење перманентне едукације и усавршавања;
- повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди;
- вредновање педагошких способности;
- вредновање истраживачких способности;
- уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника.

S - (Strength): Предности	W - (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Јасно дефинисан процес избора +++ • Дефинисани минимални критеријуми за избор у наставничко звање +++ • Академија има програм развоја кадра ++ • Учешће студената у Органима Академије +++ • Периодично спровођење студентске анкете ++ • Вредновање оцене педагошког рада наставника у поступку избора +++ • Спремност наставника да уваже мишљење студената и да на основу тога примене корективне мере +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Незаинтересованост наставника и активније учествовање у процесу избора ++ • Недовољна финансијска средства, да се програм подршке младим кадровима у потпуности спроведе +++ • Студенти нису у потпуности свесни важности њиховог мишљења у поступку вредновања педагошког рада наставника +++
O - (Opportunities): Могућности	T - (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Могућност успостављања сарадње са универзитетима у циљу побољшања квалитета наставног особља +++ • Могућност успостављања сарадње у оквиру пројеката у земљи и иностранству ++ • Законска регулатива, која прописује обавезу вредновања мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Нису дефинисани минимални критеријуми од стране Националног савета ++ • Неусаглашеност избора за звања у Струковним и Академским студијама ++ • Немогућност наставника да буду изабрани у звања доцент, ван. проф и ред. проф, и ако испуњавају критеријуме ++ • Незаинтересованост Универзитета за успостављање сарадње +++

	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак подршке ресорних министарстава за реализацију програма развоја младог кадра ++ • Опасност да се због погрешног интерпретирања одређених стандарда не изгуби квалитет ++ • Лоша селекција студената приликом уписа, због лоше економске ситуације у земљи +++
--	---

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

- Поједноставити превише компликоване и формалне формулације критеријума
- Ставити акценат на квалитет радова и међусобну заменљивост резултата који се већ смеју заменити по Препорукама Националног савета
- Узети у обзир на објективнији начин ангажовање у настави и подизању њеног квалитета, као и у другим облицима ангажовања од кључног интереса за Академију
- Подстицати унапређење компетенција ненаставног особља кроз стручно усавршавање и промишљену селекцију
- Уместо пуког пребројавања радова наћи начине да се млађи наставни кадар адекватним системом награђивања стимулише за креативан и плодотворан истраживачки рад.

[Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

[Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

[Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника](#)

[Прилог 7.2. Однос укупног броја студената \(број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма\) и броја запослених наставника на нивоу установе](#)

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се одређује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Квалитет студената Академије се обезбеђује:

- селекцијом кандидата на унапред прописан начин кроз реализација конкурса за упис студената;
- оцењивањем студената током рада у настави што је дефинисано Правилником о начину полагања испита и оцењивања на испиту;
- перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Академија сваке године расписује Конкурс за упис студената у прву годину студија. Број студената који стичу право да се упишу у прву годину студија, усклађен је са акредитационим одлукама о броју студената. Академија пружа информације путем: промотивних кампања, летака односно брошура, информатора, публикације, интернет странице, медија (радија, телевизије и штампе), телефона као и личним контактирањем особља у просторијама Одсека Академије. Пријем и упис студената су регулисани Правилником о упису студената на основне струковне студије, Правилником о специјалситичким струковним студијама,

пријави, изради и одбрани специјалистичког рада и Правилником о мастер струковним студијама, пријави, изради и одбрани мастер рада.

Кандидат који конкурише за упис на основним струковним студијама полаже пријемни испит и то:

- на Одсеку Пећ у Лепосавићу кандидати бирају два од четири понуђена предмета: Економија, Математика, Социологија и Економика и организација предузећа.
- на Одсеку Звечан кандидати полажу пријемни испит из Математике.
- на Одсеку Урошевац-Лепосавић кандидати полажу пријемни испит из Математике и Теста опште информисаности.

Избор кандидата за упис у прву годину студија обавља се према резултату постигнутом на пријемном испиту и према општем успеху постигнутом у средњој школи Под општим успехом у средњој школи подразумева се збир просечних оцена из свих предмета у свим разредима, помножен са 2 (два). По овом основу кандидат може стећи највише 40 бодова. Општи успех у средњој школи рачуна се заокруживањем на две децимале. Резултат који кандидат постиже на пријемном испиту оцењује се од 0 до 60 бодова Кандидат може бити уписан на терет буџета ако се налази на привременој ранг листи за студијски програм, до броја одобреног за упис кандидата на терет буџета, који је одређен овим конкурсом и има више од 50 бодова. Кандидат који плаћа школарину може бити уписан уколико је остварио најмање 36 бодова.

Специјалистичке и мастер струковне студије може уписати лице које је завршетком студија првог степена струковних студија остварило најмање 180 ЕСПБ бодова, односно лице које је завршило студије по прописима који су важили пре доношење Закона о високом образовању из 2005. године, под условом да је та диплома најмање еквивалентна дипломи основних струковних студија у складу са Законом. Мастер струковне студије могу уписати и лица која су претходно завршила основне академске студије. Мерило за утврђивање редоследа за упис кандидата на специјалистичке и мастер струковне студије утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним струковним студијама (заокружена на две децимале) и дужине студирања, тако да предност приликом уписа имају кандидати са вишом просечном оценом на завршеним основним струковним студијама. У случају да два или више кандидата имају исти број бодова предност има кандидат који је у краћем року завршио основне струковне студије, затим који има већи број бодова (већа просечна оцена) из стручно-апликативних предмета и бодове за објављене радове, учешћа у пројектима, патенте и изуме. Кандидати за упис кандидата на специјалистичке и мастер струковне студије који не поседују претходно стечене компетенције за упис на студијски програм, полажу квалификациони пријемни испит.

Једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етичко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање) загарантовани су Статутом Академије, као и могућност студирања за студенте са посебним потребама.

Академија путем Публикације, силабуса односно плана рада свих наставних предмета који су објављени на интернет страници Академије и унапред познати студентима, пружа информације о вредновању предиспитних обавеза што јасно указује на обавезу студената да присуствују и активно учествују у настави. Такође, силабус сваког наставног предмета

садржи и критеријуме и правила помоћу којих се студенти оцењују, са чиме су студенти унапред упознати.

Наставник је дужан да на почетку наставе упозна студенте са програмом предмета, предбиђеним облицима активне наставе (преиспитне обавезе) и начину њиховог вредновања, карактером и садржајем испита, списком обласи и/или питања за испит, обавезном литературом, структуром укупног броја поена и начином формирања оцене

Провера знања се примењује на све облике провере знања студената (усмени испит, тест, радови, студије случаја), на предавањима, вежбама и испиту. Метод испитивања и израђена испитна питања морају да буду усклађени са дефинисаним исходима учења на датом предмету кроз који се вреднује и оцењује степен усвојеног знања што је дефинисано Планом рада предмета-силабуса. У силабусу су дефинисани: Студијски програм, Врста и ниво студија, Назив предмета, Наставник, Статус предмета, Садржај предмета, Семестар у којем се слуша, Услов, Циљ предмета, Исход предмета, Број ЕСПБ, Основна литература, Допунска стручна литература и интернет извори, Методе извођења наставе, Број часова активне наставе, Теоријска настава, Практична настава/стручна пракса, Предиспитне обавезе, План реализације програма по недељама, Теме за семинарске радове, Испитна питања, Начин формирања оцене. Силабус је механизам који служи као основ за праћење, контролу планираног/постигнутог.

Академија обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту). Академија кроз анализе, применом процедуре Система менаџмента квалитетом, систематично прати и проверава: оцене студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду; као и пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању. Анализе могу бити редовне или ванредне, а у зависности од предмета и обима анализе односно циља анализе, подаци који се приказују кроз: Оцене студената по предметима; Оцене студената по годинама; Оцене студената по студијским програмима; Оцене студената по групама предмета; Степен пролазности; Просечно време трајања студирања и сл.

Академија омогућава студентима да буду активни учесници у образовно-научном и научно-истраживачком раду на Академији, у складу са Законом. Студенти Академије своја права и интересе остварују преко рада Студентског парламента и њихових представника у органима Академије.

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- процедуру пријема студената;
- једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са посебним потребама;
- рад на планирању и развоју каријере студената;
- доступност информација о студијама;
- доступност процедура и критеријума оцењивања;
- анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, уз корективне мере;
- усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма;

- објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања;
- праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере;
- студентско организовање и учествовање у одлучивању.

S - (Strength): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Атрактивност и популарност постојећих акредитованих студијских програма, +++ • Циљеви студијских програма конципирани у складу са ситуацијом у друштву ++ • Поштовање равноправности студената укључујући студенте са посебним потребама ++ • Организовање стручне праксе у институцијама у којима постоји могућност запослења ++ • Процедура и критеријуми оцењивања студената прецизно су дефинисани Статутом Академије и другим општим актима +++ • Јавна доступност свих релевантних информација везаних за правила, процедуру и критеријум оцењивања ++ • Законом и Статутом Академије регулисан је рад Студентског парламента ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Лоша координација и споро реаговање при детектовању мале пролазности у одређеним случајевима + • Сталне промене правила о броју испитних рокова и броју потребних ЕСПБ за упис стварају неизвесну ситуацију и демотивишу студенте да се на најозбиљнији начин посвете учењу ++ • Бирање лакших предмета, студијских програма, модула ради веће пролазности уместо оних који представљају стварно интересовање и усклађене исходе + • Још увек недовољно добро успостављена мобилност стварају проблеме приликом признавања оцена стечених на другим установама ++ • Одређен број наставника не пружа информације о процедури и критеријумима оцењивања ++
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Благовремена и додатна информисаност свих потенцијалних студената о процедури пријема ++ • Заинтересованост већег броја средњошколаца за упис на Академију ++ • Дефинисати процедуре за добијање повратних информација о компетенцијама студената који су успешно завршили студије и нашли запослење ++ • Формирање Центра за развој каријере Студената +++ • Доступност информација о процедури и критеријумима оцењивања преко социјалних мрежа ++ • Успостављање сарадње са Студентским парламентима из осталих високо образовних институција. ++ • Активније учешће студената у раду Студентске конференције академије струковних студија +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Незаинтересованост и незнање потенцијалних студената о процедури пријема +++ • Недовољна заинтересованост коментара из привредних субјеката и институција у реализацији стручне праксе +++ • Због лошег улазног квалитета студената мањи број се укључује у ваннаставне активности и развој своје каријере ++ • Лоша материјална ситуација великог броја студената не пружа могућност поседовања рачунара и приступ Интернету +++ • Недовољна финансијска средства неопходна за побољшање студентског организовања ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8:

- Потребно је интензивирати активности Академије на подстицању и мотивацији студената за додатни рад и ангажовање како би унапредили своје знање и њихово учешће у Студентском парламенту и одлучивању.
- Упозоравати наставнике о неопходности упознавања студената о процедури и критеријумима оцењивања.

- Оформити Центар за развој каријере где ће се студентима презентовати све информације везане за институције са којима Академија сарађује и пружити им сву неопходну помоћ око налажења запослења након завршетка студија.
- Обезбедити бољу функционалност информационог система за потребе праћења пролазности студената по предметима, студијским програмима и годинама, која ће на унифициран и дескриптиван начин обезбедити потребне индикаторе на основу којих се може брзо деловати корективним мерама;
- Унапредити непосредну комуникацију са студентима преко студентских зборова и састанака са делегатима, како би се у реалном времену реаговало на проблеме везане за пролазност и успешност студената;
- Радити на обезбеђивању стипендија за студенте који имају изузетне резултате и квалитет, али слабије финансијске могућности.
- Обезбедити атрактивне стручне праксе у престижним компанијама ради унапређења практичног рада студената

[Табела 8.1. Преглед броја студената по нивоима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години](#)

[Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години \(до 30.09\) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма](#)

[Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове \(60\), \(37-60\) \(мање од 37\) за све студијске програме по годинама студија](#)

[Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената](#)

[Прилог 8.2. Правилник о оцењивању](#)

[Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања](#)

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечних и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

Академија студентима обезбеђује уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време.

Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима Студентима почетком семестра, од предметног професора добијају силабусе, у штампаној верзији, који својим садржајем, између осталог, пружају и информацију о литератури која у потпуности покрива садржај наставног предмета.

Академија је усвојила Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности у складу са којим систематично прати и оцењује квалитет интерних и екстерних уџбеника, као и других учила са аспекта квалитета садржаја структуре, стила и обима. Уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард бивају побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим.

У оквиру својих основних делатности библиотека обавља и следеће послове:

- Пружа библиографске информације и све видове информационе делатности, како корисницима библиотеке, тако и осталим библиотекама, организацијама и појединцима;

- Информације о начину коришћења информационих извора, нарочито о приступу страним стручним информацијама, унапређује електронске информације и информише о коришћењу страних издања;
- Сарађује са осталим високошколским библиотекама у земљи и иностранству;
- Прати домаћу и инострану издавачку делатност из сродних области које се изучавају;
- Врши ревизију Библиотеке која се обавља на 10 година. Ревизија приновљене грађе обавља се једном годишње, на крају календарске године. Ревизија свеукупног фонда Библиотеке обавља се у летњим месецима, а према прописима предвиђеним Законом о библиотечкој делатности.

Библиотеке у саставу Одсека Академије опремљене су потребним бројем библиотечких јединица, у овом тренутку 6.817 и одговарајућом опремом за рад.

Извод из библиотечке књиге инвентара АС

Р.Б.	Назив инвентара	Број комада
Одсек Пећ – Лепосавић		
1.	Библиотечке јединице	1320
2.	Рачунар (Lenovo)	1
3.	Штампач (Ласерски)	1
4.	Скенер (Ласерски)	1
5.	Фотокопир апарат (Minolta)	1
6.	Полице за књиге	10
7.	Столови	3
8.	Столице	7
Одсек Звечан		
1.	Библиотечке јединице	4397
2.	Рачунар (ХР)	1
3.	Полице за књиге	2
4.	Столови	3
5.	Столице	15
6.	Ормари са висећим елементима	19
Одсек Урошевац – Лепосавић		
1.	Библиотечке јединице	1100
2.	Лаптоп	1
3.	Штампач (DeskJet)	1
4.	Полице за књиге	5
5.	Столови	2
6.	Столице	4

Библиотеке располажу квалитетном литературом, покривају све области пословне економије, финансија, менаџмента, машинства, електротехнике, заштите на раду и заштите животне средине и мањи број наслова из белетристике. Библиотечке јединице чине: монографске

публикације, уџбеници, енциклопедије, речници, периодика, докторске дисертације, магистарски радови, мастер радови, спрецијалистички радови, завршни радови, семинарски радови. У фонду Библиотека су и монографије на страним језицима (немачком, енглеском, руском).

У библиотекама Одсека Академије ангажован је по један библиотекар Број запослених у библиотеци и пратећим службама Академије, као и врста и њихове стручне спреме усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга.

Библиотеке, као и остале просторије намењене смештају архивског и остало електронског материјала налазе се у одговарајућем делу зграде Одсека Академије где су студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима обезбеђени адекватни услови за рад.

Попуњавање и одржавање библиотечног фонда подразумева набавку публикација која може бити поклон, размена, обавезни примерак и куповина. Куповина публикација зависи од потреба Одсека Академије тј. обезбеђује подршку наставном процесу и научно-истраживачком раду.

Публикације које Академија купује су релевантне за одвијање квалитетног наставног процеса.

Академија на основу закљученог Уговора о ауторском делу исплаћује ауторски хонорар (наставнику, сараднику) у складу са важећим прописима и условима дефинисаних Правилником о уџбеницима и издавачкој делатности.

Сва издања, папирна и електронска, благовремено се годишње планирају на основу усвојеног Плана издавачке делатности, а у складу са финансијским планом Академије за наредну буџетску годину. У претходном периоду запослени у Академије публиковали су укупно 82 уџбеника и збирки релевантних за извођење наставе.

Студентима Академије обезбеђене су информатичке лабораторије/учионице са са укупно 178 рачунара (63 на одсеку Пећ-Лепосавић у две учионице; 75 на одсеку Звечан у три учионице; 40 на одсеку Урошевац-Лепосавић у две учионице), а који служе за извођење наставе. Такође Академија поседује и 14 рачунара у салама за предавање. Поред тога, Академија поседује и укупно 70 рачунара у кабинетима наставника и сарадника као и 31 рачунар у различитим службама одсека Академије, за административне и друге послове. Сви рачунари имају приступ интернету.

Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци и рачунарској лабораторији. Студентима је омогућен приступ библиотечком фонду у трајању од 8 часова дневно. О раду особља студенти своје мишљење дају кроз анкетање.

SWOT анализа

У оквиру SWOT анализе, као објективног показатеља реалног стања и квалитета информатичких и библиотечких ресурса, као и квалитета доступних уџбеника и литературе, посебна пажња се посвећује анализи Правилнику о уџбеницима и издавачкој делатности и другој наставној литератури, а уз то се анализира и покривеност предмета уџбеницима и училима и адекватност постојећих правила за проверу квалитета наставног материјала.

Истовремено се периодично испитује обим и структура библиотечких и информатичких ресурса, њихова доступност студентима и запосленима, као и компетенције запослених у библиотеци и другим релевантним службама.

S - (Strength): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности +++ • Велики обим библиотечког фонда +++ • Добра покривеност предмета стручном и савременом литературом ++ • Постојање квалитетног информационог система као основе за велики број услуга доступних студентима и запосленима +++ • Постојање адекватног простора предвиђеног за библиотеку са читаоницом ++ • Рачунарска опремљеност Одсека Академије +++ • Радно време библиотеке и читаонице центра +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Мала средства за проширење библиотечког фонда + • Смањен број нових књига на годишњем нивоу у последњих пар година ++ • Недостатак адекватне литературе за поједине предмете + • Недовољна материјална средства за проширење простора предвиђеног за библиотеку са читаоницом ++ • Недовољна заинтересованост студената за коришћење библиотечких ресурса +++ • Недовољна средства за додатно осавремењивање и опремање Одсека Академије информатичким ресурсима ++
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Додатно унапређење Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности ++ • Умрежавање са другим научно-истраживачким институцијама може довести до проширења библиотечког фонда +++ • Подстицање наставника на разне форме издавачке делатности +++ • Рад на идејном пројекту за повећање простора библиотеке и читаонице ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Неусклађеност наставне литературе и градива + • Повећање квантитета, може нарушити квалитет библиотечког фонда ++ • Превелика посвећеност издавачкој делатности може довести до мањка времена за унапређење наставе и/или научно истраживачког рада + • Незаинтересованост надлежних за повећање простора библиотеке и читаонице ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

На основу изложене SWOT анализе, предлог мера за унапређење квалитета се може дефинисати на следећи начин:

- Додатно унапређење Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности,
- Адекватно подстицање наставног особља на издавачку делатност,
- Учешће у пројектима и остваривање контакта са институцијама које могу допринети унапређењу и осавремењивању информатичких ресурса,
- Подстицање студената на коришћење библиотеке и читаонице,
- Умрежавање са другим научно-истраживачким институцијама у циљу проширивања доступне литературе,
- Додатно унапређење компетентности и мотивисаности запослених у библиотеци и другим релевантним службама.

[Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#)

[Табела 9.2. Попис информатичких ресурса](#)

[Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима.](#)

[Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи \(са редним бројевима\)](#)

[Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи](#)

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Академија је Статутом број 15-1/1 од 15.12.2020. године, а у складу са Законом о високом образовању, предвидела следеће органе: орган управљања, орган пословођења, стручни орган, студентски парламент и савет послодаваца.

Сходно члану 67 Статута Академије орган управљања Академијом је Савет Академије (у даљем тексту: Савет) који има укупно 19 чланова одређених у процентуалном износу представника одсека Академије, оснивача и студената у складу са Законом о високом образовању. Члан 80 Статута Академије предвиђа да је орган пословођења Академије – председник Академије, док је чланом 96 предвиђено да су стручни органи Академије Наставно-стручно веће Академије (Веће Академије), Етички одбор, Наставно-стручна већа Одсека (Већа одсека), Већа катедри, Колегијум Академије. Према члану 110 Статута Академије, орган Академије је и Студентски парламент преко кога студенти остварују своја права и штите своје интересе у оквиру Академије, у складу са Законом.

Организација Академије утврђена је у складу са законом, уз максимално уважавање принципа функционалности, целисходности и рационалности. Делатност Академије остварује се у оквиру следећих организационих јединица: одсеци, високошколске јединице ван седишта Академије, катедре, центри и секретаријат.

Академија може оснивати и друге организационе јединице. Одлуку о оснивању организационе јединице доноси Савет Академије, уз претходно мишљење Већа Академије. Општим актима које доноси Председник Академије у складу са Законом и Статутом, уређује се унутрашња организација Академије.

Одсек је наставна високошколска организациона јединица Академије без својства правног лица, у којој се остварује образовна делатност Академије ради остваривања студијских програма (теоријска и практична настава, стручна пракса и практични рад студената, студије по дуалном моделу, кратки програми студија, студије уз рад, студије на даљину) и ван оквира студијских програма за које је Академија добила Дозволу за рад (курсеви, семинари, радионице, стручна и научна саветовања и друге облике усавршавања), кроз програме образовања одраслих, односно образовање становништва током читавог живота. Радом Одсека руководи руководица Одсека. Председник Академије именује руководиоца Одсека из реда наставника Академије са пуним радним временом на Академији. Руководилац Одсека именује се на период од три године.

У Академији се образују три одсека:

- Одсек Пећ – Лепосавић, Доситеја Обрадовића бб,
- Одсек Звечан, Нушићева бр. 6.
- Одсек Урошевац – Лепосавић, 24. новембра бб.

Одсек припрема предлоге из области за коју је организован, у вези са питањима о којима одлучује Веће Академије и обавља послове везане за организацију и извођење наставе у тој области.

Стручни орган Одсека је Наставно-стручно веће Одсека (у даљем тексту: Веће одсека). Чланови Већа Одсека су сви наставници и сарадници Академије који изводе наставу на студијским програмима у оквиру Одсека. Председник Наставно-стручног већа Одсека је руководиоца Одсека.

Академија може да оснује једну или више *високошколских јединица ван седишта Академије*, без својства правног лица, као облик унутрашње организационе јединице, у складу са законом и Статутом Академије. Високошколске јединице ван седишта Академије не могу се оснивати у местима у којима је седиште одсека. Одлуку о оснивању и укидању високошколске јединице ван седишта Академије доноси Савет Академије, на предлог Већа Академије, сагласно одредбама члана 57. Закона о високом образовању.

Катедра је наставно-стручна организациона јединица коју чине наставници и сарадници Академије из исте или сродних ужих научних области. Минимални број чланова катедре је 5 (пет) наставника и сарадника, осим у посебним случајевима о чему одлуку доноси Веће Академије. Катедре имају интегративну функцију у оквиру Академије коју остварују кроз повезивање, заједнички рад и комуникацију наставника и сарадника са различитих одсека Академије који су бирани у истој или сродним научним, односно стручним областима. По правилу су чланови једне катедре наставници и сарадници са најмање два одсека Академије, осим у изузетним случајевима када то није могуће због специфичности научних односно стручних области за које су наставници и сарадници бирани.

Веће Академије делегира надлежност Катедри за поједине студијске програме. Катедра координира реализацијом студијских програма који су јој делегирани. Једна катедра може бити надлежна за више студијских програма на различитим степенима студија. Катедра организује извођење предавања, вежби, колоквијума, испита и других облика рада са студентима и предлаже ангажовање наставника и сарадника за извођење предавања и вежби за наставне предмете у оквиру ужих научних области катедре на студијским програмима за које им је делегирана надлежности.

На Академији постоје следеће катедре:

- 1) Катедра за пословну економију и менаџмент;
- 2) Катедра за економску теорију, политику и финансије;
- 3) Катедра за друмски саобраћај и транспорт;
- 4) Катедра за машинско инжењерство;
- 5) Катедра за електроенергетику и теоријску електротехнику;
- 6) Катедра за информационе и комуникационе технологије;
- 7) Катедра заштите животне средине и заштите на раду;
- 8) Катедра за општеобразовне предмете.

Одлуку о оснивању и укидању катедре доноси Савет на предлог Већа Академије.

У циљу унапређења апликативно стручног рада, развоја профитних делатности Академије и пружања услуга привреди и трећим лицима на Академији могу да се образују *центри*. Центри су организационе јединице без статуса правног лица. Одлуку о образовању и укидању центра доноси Савет Академије, на предлог Већа Академије. Центри су профитно оријентисани и своје функционисање финансирају искључиво из сопствених прихода.

Унутрашња организација центара Академије, начин рада и руковођење, као и начин обављања стручних послова, уређује се правилником који доноси Савет Академије.

Секретаријат је организациона јединица Академије у којој се обављају: правни, кадровски, финансијско – рачуноводствени, библиотечки, административни, студијско – аналитички, информатички и други стручни послови који су од заједничког интереса за обављање делатности Академије. Радом Секретаријата руководи секретар Академије. Рад Секретаријата уређује се Општим актом о организацији и систематизацији радних места Академије.

У одсецима Академије организују се Канцеларије стручних служби за обављање послова ваннаставних делатности и то материјално-финансијских, правних и кадровских, служби за студентске послове, послова библиотеке, послова у вези са информационим системом, техничких, архивских, послова одржавања и набавке, помоћних послова и др. Сваки одсек Академије има своју Канцеларију стручних служби којом руководи шеф Канцеларије стручних служби. Организација и опис послова у надлежности Канцеларија стручних служби утврђују се посебним општим актом.

Академија је обезбедила редовно и систематско праћење, контролу и оцењивање рада органа пословођења и ненаставног особља, при чему је посебна пажња посвећена праћењу и оцењивању њиховог односа према студентима и мотивацији у раду са студентима. Резултати последњег акентирања показали су да су студенти задовољни радом служби које послују у оквиру Академије.

SWOT анализа

S - (Strength): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Јасно и прецизно дефинисана организациона структура +++ • Рад ненаставног особља и стручних служби по Статуту Академије, Правилнику о раду и систематизацији радних места као и Упутствима о раду стручних служби и библиотеке ++ • Дефинисан опис посла за свако радно место +++ • Добра пословна комуникација између стручних служби +++ • Добра опремљеност техничким средствима у складу са пословима које обављају. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Систематско праћење квалитета обухвата мали број метода +++ • Недовољно прецизно дефинисани услови за напредовање ненаставног особља ++
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Прављење програма за стално усавршавање и образовање ненаставног особља ++ • Увођење нових метода за систематско оцењивање квалитета рада стручних служби и квалитета управљања +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Може се десити да дефинисана организацији не покрива најбоље стварне потребе + • Недовољно интересовање за примену закључака донетих у процесу праћења квалитета ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:

Академија струковних студија косовско метохијска испуњава Стандард 10.

- У наредном периоду потребно је усклађивати Правилник о организацији и систематизацији радних места АССКМ и иновирати упутства о раду.
- Академија ће перманентно пратити и евалуирати примену поступака за обезбеђење квалитета управљања и наставне подршке, предвиђених правилницима и другим општим актима Академије и, ако буде потребно, усавршавати их и даље развијати.
- Академија ће и даље наставити да побољшава услове рада ненаставних радника обезбеђивањем адекватног простора, набавком савремених средстава за рад и побољшањем техничких услова рада.
- Академија ће наставити да унапређује професионалне компетенције ненаставних радника, стандарда професионалног понашања и мирног решавања сукоба и отвараће већи простор за иницијативе и идеје запослених и изражаваће и уважаваће мишљења ненаставних радника.

[Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)

[Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе](#)

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

[Прилог 10.2. Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби - одсек Пећ – Лепосавић](#)

[Прилог 10.2. Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби - одсек Звечан](#)

[Прилог 10.2. Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби - одсек УР-ЛЕ](#)

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру. Одсеци Академије поседују примерене просторне капацитете: амфитеатре, учионице, кабинете, лабораторије, библиотеке и слично, за квалитетно обављање делатности високог образовања, а који су усклађени са бројем студената. Академија континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената.

Академија поседује адекватну и савремену техничку и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим студијским програмима и степенима студија у сва три Одсека у њеном саставу. Сале у Академији у којима се одржавају предавања су опремљене пројектором и комплетном мултимедијалном опремом. На тај начин је пружена целокупна подршка модерном начину предавања, који је заснован на примени мултимедије и интерактивности међу учесницима. Студентима су на располагању сале за вежбе са свом неопходном опремом. Лабораторијске вежбе се одвијају у лабораторијама у Академији. Лабораторије у Академији су тако опремљене да својом опремом омогућавају обављање лабораторијских вежби из 2 или више наставних предмета, што је уређено распоредом рада. Свим запосленим и студентима се обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе. Запосленима и студентима су на располагању рачунари за преглед личних е-маилова и стална Интернет веза. Академија брине

и о потреби својих студената и сарадника за сталном додиром са најновијом литературом, стручним часописима и електронским издањима.

Структура просторија у Академији је таква да задовољава потребе извођења теоретске и практичне наставе на свим Одсецима.

Одсек Пећ Лепосавић ради у једном објекту саграђеном од чврстог одговарајућег грађевинског материјала укупне површине 2053 m² у Лепосавићу и у објекту Високошколске јединице у Краљеву површине 470 m². Настава на Одсеку Пећ Лепосавић и Високошколске јединице у Краљеву, укупне површине 2053 m², се изводи у 4 учионице и 3 амфитеатра а практична настава у 2 компјутерске лабораторије. Структура простора је следећа: 3 амфитеатра површине 489,50 m², 4 слушаоница/учионица (сала) 450,81 m², 2 компјутерске лабораторије укупне површине 66,32 m² и 1 библиотеке површине 20,48 m². Одсек Пећ Лепосавић поседује 3 кабинета за наставно особље површине 75,18 m² и једну зборницу укупне површине 68,54 m² у којима је обезбеђен боравак за наставнике и сараднике. Студентска служба смештена је у 2 просторије, укупне површине од 124,13 m², канцеларије Председника Академије, помоћника Председника Академије и руководиоца Одсека, површине 160,36 m², Секретара Академије и канцеларије стручних служби укупне површине 38,55 m². На Одсеку Пећ Лепосавић се налази канцеларија Студентског парламента и 2 просторије студентског клуба укупне површине 130,50 m².

Одсек Пећ Лепосавић располаже и одговарајућом техничком опремом за савремено извођење наставе, у складу са потребама студијских програма на свим нивоима студија., приказаних у вредној табели.

Редни број	Назив опреме	Број
Одсек Пећ-Лепосавић		
1.	Информатичке лабораторије/учионице	63
2.	Рачунари у кабинетима наставника и сарадника	40
3.	Рачунари у службама	14
4.	Рачунари у салама за предавања	4
5.	Сервери	2
6.	Видео бимови	4
7.	Опрема за студије на даљину	Не поседује
8.	Штампачи	11
9.	Скенер	2
10.	Пројектор	4
11.	Фотокопир апарат	3
12.	Музички стуб	2

Одсек Звечан ради у једном објекту саграђеном од чврстог одговарајућег грађевинског материјала и располаже укупном површином која потпуно задовољава предвиђене стандарде. Зграда Одсека Звечан располаже са 1994,56 m² корисног простора. Теоретска настава на Одсеку Звечан се изводи у 4 учионице и 1 амфитеатру а практична настава у 7 лабораторија. Структура простора је следећа: 1 амфитеатар површине 150 m², 4 слушаоница/учионица укупне површине 274,30 m², 7 просторија у којима се изводе лабораторијске вежбе површине 366,40 m², 2 информатичке учионице (компјутерске лабораторије) површине 203,95 m², 1 радионицом површине 57,39 m² и 1 библиотеком са читаоницом укупне површине 67,65 m².

Зграда Одсека Звечан поседује 4 кабинета укупне површине 81,6 m² у којима је обезбеђен боравак за наставнике и сараднике. Студентска служба смештена је у 2 просторије: шалтерска служба и референтска служба укупне површине од 64,16 m², канцеларије стручних служби и руководиоца Одсека укупне површине 244,78 m².

Одсек Звечан располаже и одговарајућом техничком опремом за савремено извођење наставе, у складу са потребама студијских програма на свим нивоима студија., приказаних у вредној табели.

Редни број	Назив опреме	Број
Одсек Звечан		
1.	Информатичке лабораторије/учионице	75
2.	Рачунари у кабинетима наставника и сарадника	15
3.	Рачунари у службама	20
4.	Рачунари у салама за предавања	0
5.	Сервери	1
6.	Видео бимови	5
7.	Опрема за студије на даљину	Не поседује
8.	Штампачи	21
9.	Скенер	5
10.	Пројектор	10
11.	Фотокопир апарат	2
12.	Интерактивна табла	1

Одсек Урошевац-Лепосавић ради у једном објекту саграђеном од чврстог одговарајућег грађевинског материјала и располаже укупном површином која потпуно задовољава предвиђене стандарде. Зграда Одсека Урошевац-Лепосавић располаже са 646,82 m² корисног простора и потписаним Уговором о коришћењу простора са Средњом техничком школом “Никола Тесла” у Лепосавићу површине 640 m², што укупно износи 1.286,82 m² корисног простора. Теоретска настава на Одсеку Урошевац-Лепосавић се изводи у 8 учионица/слушаоница и 3 амфитеатру а практична настава у 2 лабораторије. Структура простора је следећа: 3 амфитеатар површине 191,63 m², 8 слушаоница/учионица укупне површине 522,51 m², 2 просторија у којима се изводе лабораторијске вежбе површине 62,96 m², 3 информатичке учионице (компјутерске лабораторије) површине 120,39 m², 1 вежбаницом површине 40 m² и 1 библиотеком са читаоницом укупне површине 59,47 m². Зграда Одсека Урошевац-Лепосавић поседује 2 кабинета укупне површине 35,16 m² у којима је обезбеђен боравак за наставнике и сараднике. Студентска служба смештена је у просторији укупне површине од 26,18 m², канцеларије стручних служби и руководиоца Одсека укупне површине 44,29 m².

Одсек Урошевац-Лепосавић располаже и одговарајућом техничком опремом за савремено извођење наставе, у складу са потребама студијских програма на свим нивоима студија., приказаних у вредној табели.

Редни број	Назив опреме	Број
Одсек Урошевац-Лепосавић		
1.	Информатичке лабораторије/учионице	40

2.	Рачунари у кабинетима наставника и сарадника	10
3.	Рачунари у службама	8
4.	Рачунари у салама за предавања	10
5.	Сервери	1
6.	Видео бимови	8
7.	Опрема за студије на даљину	Не поседује
8.	Штампачи	
9.	Скенер	5
10.	Пројектор	9
11.	Фотокопир апарат	1
12.	Интерактивна табла	2

Академија на својим Одсецима поседује просторије опремљене савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачунског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање ЦД и ДВД материјала).

Академија поседује инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према стратешким плановима. Величина, доступност и квалитет простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе.

Евалуацијом рада Академије и њених делова од стране студената уочена је висока оцена студената у распону од 4,20 до 4,50, по свим критеријумима. Најнижа оцена студената односила се на опремљеност библиотеке, а највиша на одржавање и хигијена у Академије.

У оквиру овог стандарда урађена је SWOT анализа за неке од следећих елемената:

- усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената;
- адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме;
- усклађеност капацитета опреме са бројем студената;
- рачунарске учионице.

S - (Strenght): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Просторни капацитети су усклађени са важећим стандардима и бројем студената на студијским програмима +++ • Простор задовољава одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове +++ • Постојање одговарајућих рачунарских кабинета и техничких средстава који се користе за реализацију наставе +++ • Усклађеност техничке и лабораторијске опреме са здравственим и сигурносним стандардима +++ • Постојање одговарајуће опреме за савремено извођење наставе у складу 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак простора за индивидуални или додатни рад са мањим групама студената ++ • Недовољна финансијска средства за осавремењавање техничке опреме +++ • Недовољна усклађеност капацитета опреме са бројем студената ++

са потребама студијских програма +++	
О – (Opportunities): Могућности	Т – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Могућност обезбеђења финансијских средстава неопходних за преуређење просторних капацитета за рад са мањим групама студената ++ • Изналажење нових извора финансијских средстава за опремање техничким средствима +++ • Донације кроз сарадњу Академије са домаћим и међународним институцијама +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Брзи развој информационо - комуникационих технологија захтева стална улагања +++ • Трошкови одржавања већ времешних зграда све су већи, што Академије тешко покрива из својих средстава ++ • Научно-истраживачки рад је отежан због немогућности претплате на разне научне базе података (преко базе Кобсон нису доступни многи радови) ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11:

- Наставак процеса перманентног побољшавања квалитета простора и опреме;
- Интезивирање активности на обезбеђењу додатних финансијских средстава и донација у циљу осавремењивања постојеће и повећања капацитета опреме;
- Праћење и усклађивање капацитета простора и опреме у складу са потребама наставног процеса, као и са бројем студената. Минимум једанпут у току школске године вршити интерну контролу простора и опреме анкетирањем студената и запослених на Академији и даљи рад усмерити ка отклањању уочених неисправности и неправилности.

[Табела 11.1. Укупна површина \(у власништву високошколске установе и изнајмљени простор\) са површином објеката \(амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе\)](#)

[Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду](#)

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

Академија стиче средства за обављање своје делатности у складу са законом и Статутом.

Извори стицања средстава су из буџета Републике Србије и из сопствених прихода.

Облици стицања и прибављања финансијских средстава су:

- 1) средства која обезбеђује оснивач;
- 2) школарине и друге накнаде за услуге образовања;
- 3) пројекти и уговори у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
- 4) издавачка делатност;
- 5) накнаде за комерцијалне и друге услуге;

- 6) оснивачка права и средства по уговорима о пружању услуга трећим лицима и консултантских услуга;
- 7) средства од домаћих и страних улагача;
- 8) капитални добици;
- 9) донације, поклони и завештања;
- 10) остали извори.

Извори стицања средстава прате се у складу са законом и општим актима која регулишу ову област

Академија самостално планира распоред и намену финансијских средстава тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност.

Средства која се обезбеђују из буџета Републике намењена су за:

- 1) материјалне трошкове, текуће и инвестиционо одржавање;
- 2) плате запослених, у складу са законом и колективним уговором;
- 3) опрему;
- 4) библиотечки фонд;
- 5) развојно-истраживачку делатност;
- 6) научно и стручно усавршавање запослених;
- 7) подстицање развоја наставног подмлатка;
- 8) рада са талентованим студентима;
- 9) међународну сарадњу;
- 10) изворе информација и информационе системе;
- 11) издавачку делатност;
- 12) рад Студентског парламента и делатност студената изван наставе;
- 13) финансирање опреме и услова за студирање студената са инвалидитетом;
- 14) друге намене, у складу са законом.

Савет Академије одговара надлежном министарству за наменско и економично трошење средства додељених из буџета. Академија, у обављању своје делатности средствима која обезбеђује оснивач, иступа у правном промету у своје име и за свој рачун, у складу са законом и Статутом. Одсек доставља Академији податке о броју и структури запослених, потребних за остваривање студијских програма.

Средства која Академија стиче пружањем услуга и обављањем профитних делатности (школарине, пружање услуга трећим лицима, поклон, донације, спонзорство, издаваштво и остали приходи) су сопствени приход Академије. Овим средствима Академија располаже у складу са законом, Статутом, у складу са наменама за које сопствена средства определи општим актима Академије, а у правном промету иступа у своје име и за свој рачун. Академија, када располаже сопственим приходима, у правном промету иступа у своје име и за свој рачун, у складу са законом и Статутом.

Сопствени приходи користе се за унапређење делатности и подизање квалитета рада. Остварени сопствени приходи ће се евидентирати у складу са изворима стицања на одговарајућем одсеку.

Средствима оствареним обављањем делатности одсека као високошколске организационе јединице без својства правног лица располаже одсек у складу са законом и општим актом Академије.

Средства која остварује Академија распоређују се финансијским планом Академије. Предлог финансијског плана за фискалну годину доноси се у складу са прописима. Годишњим финансијским извештајем Академије оцењује се реализација усвојеног финансијског плана. Финансијски план Академије доноси Савет Академије, на предлог Већа Академије. Академија доноси финансијски план за идућу календарску годину до 31. децембра текуће године, а годишњи финансијски извештај усваја до краја фебруара наредне године за претходну годину

Подаци о износу средстава на годишњем нивоу доступни су јавности на званичној интернет страници Академије, најкасније на крају првог квартала наредне календарске године.

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и оцењује следеће елементе:

S - (Strength): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Константност и поузданост финансирања из буџета и сопствених извора +++ • Нижи трошкови студирања од конкурентских Академија струковних студија сличног профила образовања +++ • Председник и надлежни органи Академије врше планирање и расподелу финансијских средстава у складу са додељеним буџетом +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна финансијска средства за реализацију већих пројеката и планова ++ • Услед буџетског дефицита мањи удео средстава из буџета у укупним средствима Академије ++ • Од планираних активности за трогодишњи период из буџета се добијају само средства за исплату зарада запосленима +++
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Проналажење нових извора финансирања путем пројеката и сарадње са привредом и другим институцијама у окружењу ++ • Привредним развојем ствара се могућност за добијање више средстава из буџета Републике ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Лош материјални положај студената и неразвијеност региона у којем је стационирана Академија ++ • Зависност финансирања од броја уписаних студената ++ • Немогућност спровођења финансирања свих планираних активности због буџетског дефицита и лоше економске ситуације у земљи +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12:

Побољшањем економске ситуације у земљи и смањењем буџетског дефицита створиће се сви неопходни услови за повећањем средстава која се обезбеђују из буџета Републике Србије и самим тим за остваривањем свих планираних активности Академије.

Веће ангажовање за проналажење нових извора финансирања путем пројеката и сарадње са привредом и другим институцијама у окружењу.

[Прилог 12.1. Финансијски план](#)

[Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну календарску годину](#)

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

Представници студената су чланови Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета.

Списак чланова Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета:

Ред бр.	Име и презиме	
1	др Данијела Зубац	Председница Комисије
2	др Никола Павловић	Члан
3	Миливоје Јовановић	Члан
4	Марина Вељовић	Члан
5	Алекса Маринковић	Члан - Студент

Студентима је учешћем у органима Академије обезбеђена улога и начин да дају своје мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет рада Академије, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета Академије. Студенти су активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања.

Обавезан елемент самовредновања високошколске установе јесте анкета којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања и оцене квалитета рада Академије и њених делова, наставних програма у целости и њихових делова као и квалитета самог наставног процеса и квалитет педагошко-образовног рада наставника и сарадника у Академији анкетирањем. Основни циљ поступка анкетирања је утврђивање квалитета; педагошко-образовног рада наставника и сарадника у настави, студијских програма, управљања Академијом, рада служби Одсека Академије и корекција, ради подизања квалитета и формирање подлоге за креирање Извештаја о самовредновању Академије.

SWOT анализа

У оквиру SWOT анализе акценат је стављен на учешће студената у појединим телима Академије која се баве анализом, провером и обезбеђењем квалитета појединих сегмената који су предмет процеса самовредновања. Даље је коментарисана улога студената у евалуацији наставног процеса, студијских програма, расподеле ЕСПБ бодова, било да је реч о пасивним видовима добијања информација, као што су студентске анкете или о директној повратној информацији коју у реалном времену пружају представници студената а на основу сталне комуникације са студентима свих профила.

S - (Strenght): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> Студенти учествују и имају право гласа у свим органима и телима Академије и у телима која учествују у процесу самовредновања и процени квалитета +++ Студенти учествују у попуњавању анкета ++ Студенти учествују у обради података и креирању закључака +++ Студенти самостално предлажу мере за побољшање квалитета +++ 	<ul style="list-style-type: none"> Представници студената не могу директно да утичу на процес доношења одлука већ само могу да предлажу мере за побољшање квалитета ++ Превише субјеката у систему може да доведе до лоше координације + Превише анкета и формализација поступака без вођења рачуна о истинској сарадњи и отворености између наставника и студената може пасивизирати студенте и њихове представнике ++
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности

<ul style="list-style-type: none"> • Подизање свести студената о важности процеса самовредновања ++ • Организовање јавних расправа о укључивању у процес унапређења квалитета и расправа о иницијативама за унапређење квалитета ++ • Организовање зборова са представницима управе факултета где би студенти директно изнели своје предлоге без административне баријере ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Студенти немају већину у телима за обезбеђење квалитета па је могуће прегласавање ако предложене мере нису у интересу осталих чланова тела +++ • Неповећење студената да ће укључивање у процес самовредновања донети стварне промене ++ • Недовољна свест студената да покажу иницијативе за унапређење квалитета +++ • Неповећење студената у анонимност анкета +
---	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

- Подизање свести студената о важности процеса самовредновања и подизање поверења студената у резултате овог процеса.
- Подстицати студентске иницијативе у предлагању мера за побољшање квалитета.
- Унапређење и редовно информисање најмлађих студената о процесима самовредновања, контроле квалитета и о њиховим студентским правима, посредством студената-ментора и студентских делегата.
- Организовање већег број повремених анкета које заиста представљају брзу реакцију на тренутно уочене проблеме, користећи предности информационог система.
- Подстицање и унапређење мобилности студената, како би се они на најбољи начин уверили у ефективност процеса и мера контроле квалитета у развијеним земљама и унапредили културу квалитета.
- Подстицање студента укључених у рад Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета на континуирани процес евалуације наставног процеса на основу студентских анкета и анализа пролазности по испитним роковима.
- Инсистирање на транспарентности извештаја о раду студентских тела.

[Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета](#)

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

Академије системом менаџмента квалитета обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у успостављеном систему обезбеђења квалитета.

Академија кроз успостављене механизме система менаџмента квалитетом анализира податке, анализира и оцењује перформансу процеса и преиспитује ефективност система менаџмента квалитетом, и уколико се утврде неусаглашености, приступа се корективним мерама. Академија обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената.

Академија обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета, обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања. Академија обавља периодична самовредновања и проверу нивоа

квалитета током којих проверава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анкетања студената. Самовредновање мора да се спроводи најмање једном у три године.

Са резултатима самовредновања Академија упознаје наставнике и сараднике, путем стручних органа, студенте, преко студентских организација Комисију за акредитацију високошколске установе и студијских програма и проверу и јавност. Сви наставници, асистенти, сарадници у настави и ненаставни радници упознати су са новоуспостављеним системом обезбеђења квалитета. Извештаји о резултатима анкетања, извештаји о успеху студената у студирању и на испитима, предмет су разматрања на седницама Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета и Наставно-стручног већа Академије.

Формирана је база података која ће обезбедити трајно чување прикупљених података и њихово упоређивање са подацима који ће се прикупити током спровођења наредног анкетања и примене других метода за прикупљање података.

SWOT анализа

Као један од показатеља процедура за праћење квалитета, у смислу јасног сагледавања снага, слабости, шанси и претњи у систематском праћењу и периодичној провери квалитета, периодично се спроводи SWOT анализа. Том приликом се акценат ставља на испитивање квалитета постојеће инфраструктуре за систематско прикупљање података неопходних за доследно праћење квалитета, као и анализирање повратних информација од послодаваца и Националне службе за запошљавање о спремности и запослености струковних инжењера. Са друге стране анализира се улога студената и запослених у процесу праћења и процене квалитета.

S - (Strenght): Предности	W – (Weakness): Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Сарадња са Националном службом за запошљавање и појединим привредним субјектима и институцијама +++ • Одржавање контаката са дипломираним студентима ++ • Академија обезбеђује континуитет у реализацији процеса квалитета +++ • Правилницима прописане процедуре +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна прецизност повратних информација ++ • Уочени недостаци у студентским анкетама ++ • Недовољно развијена свест студената о њиховој улози у обезбеђењу квалитета ++
O – (Opportunities): Могућности	T – (Threats): Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Добијање прецизних повратних информација од послодаваца и Националне службе за запошљавање ++ • Побољшање квалитета институције, студијских програма и наставе +++ • Законска регулатива ++ • Искуства стечена кроз међународну сарадњу ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Инертност послодаваца и представника Националне службе за запошљавање ++ • Недовољна заинтересованост спољних субјеката у процесу обезбеђења квалитета+

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу изложене SWOT анализе, предлог мера за унапређење квалитета би се могао дефинисати на следећи начин:

- Подизање свести о значају системског праћења и периодичне провере квалитета,

- Коришћење систематичног прикупљања података и њихово анализирање у сврхе утврђивања и спровођења детаљних корекционих мера и трајног побољшања квалитета,
- Проналажење адекватних начина за мотивисање запослених и за учествовање у процесу праћења и контроле квалитета, који осим постојећих периодичних провера, подразумевају и самоиницијативне анализе успеха студената,
- Испитати могућности учешћа у међународним пројектима који се баве унапређењем наставе и научно-истраживачког рада и покренути потрагу за партнерским институцијама,
- Инсистирати на анонимности студентских анкета, како би студенти давали што објективнији суд о појединим питањима,
- Инсистирати на јавности остварених резултата процеса провере квалитета и корективних мера за побољшање квалитета, електронским путем или преко делегата појединих модула,
- Континуирано обезбеђивање и анализа што веће количине повратних информација од стране компанија, Националне службе за запошљавање и дипломираних студената.

[Прилог 14.1 Информације присутне на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну провера квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске институције.](#)

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА КОСОВСКО МЕТОХИЈСКА

ОПШТА ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА И ПРЕДЛОЗИ МЕРА ЗА ПОБОЉШАЊЕ

Извештај о самовредновању

ОПШТА ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА НА ВИСОКОЈ ТЕХНИЧКОЈ АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ПРЕДЛОЗИ МЕРА ЗА ПОБОЉШАЊЕ

- **Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета**

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.

Стратегија обезбеђења квалитета ће се преиспитати на следећој интерној провери, која ће се спровести у року од три године, а по потреби и раније.

- **Стандард 2 : Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета**

Високошколска установа утврђује начине (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада који су доступни јавности.

Успостављена је потпуна документованост кључних процеса. Поступци за обезбеђење квалитета су усаглашени са међународним стандардом ISO 9001:2000 и следе процесни приступ. Квалитет се обезбеђује за области: Пројектовање и развој, пружање образовних услуга и научно истраживање у области високог образовања. Простор за унапређење квалитета је веома широк и у будућем периоду тежиће се ка развоју кључних индикатора перформансе. Иако је успостављена, организациона култура квалитета биће предмет сталног унапређења и интензивираће се обуке запослених али и корисника као услова за обезбеђење сталног побољшања.

- **Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета**

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

Академија је успоставила систем квалитетом и обезбедила укључење свих запослених. Дефинисани су кључни процеси обезбеђења квалитета: наставни процес, процес научног истраживања и процес подршке.

ISO 9001:2000 је скуп захтева за систем менаџмента квалитетом развијен на основама најбољих пракси управљања организацијом и заснован на осам принципа менаџмента квалитета: организација усредсређена на купца, лидерство, укључење људи, процесни приступ, системски приступ менаџменту, континуелни развој, фактички приступ доношењу одлука, односи са купцима засновани на узајамној користи. Успостављена је организациона култура квалитета. Простор за унапређење квалитета је веома широк и у будућем периоду тежиће се ка примени концепта тоталног менаџмента квалитетом (TQM).

▪ **Стандард 4: Квалитет студијског програма**

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.

Системом менаџмента квалитета су утврђене фазе пројектовања и развоја. Прва фаза је планирање пројектовања и развоја, друга је дефинисање улазних елемената пројектовања и развоја, дефинисање излазних елемената, преиспитивање пројектовања и развоја, верификација, валидација и контрола измена пројектовања и развоја. С обзиром на то да су студијски програми нови, прошли су кроз претходне фазе: урађена је верификација, док ће валидација бити урађена након годину дана. Нови студијски програми су пројектовани да буду у потпуности у сагласности са захтевима акредитације. Студијски програми су упоређени са најмање 5 студијских програма из Европске уније што превазилази захтеве стандарда. Обезбеђење да су студијски програми флексибилни и ослоњени на најбоље праксе, једанпут годишње, ће се анализирати на бази извештаја о степену упоредивости студијских програма наше Академије са најмање 5 акредитованих студијских програма из земаља Европске уније. Поред сагледавања наведених извештаја Наставно-стручно веће ће размотрити и потребе привреде и друштва у будућем периоду, изражене кроз захтеве Националне службе за запошљавање, те у случају потребе, благовремено покренути поступак измене студијских програма у складу са предвиђеном процедуром. Анкетирањем ће се испитивати да ли студијски програми и њихова реализација подстицајно делују на стваралачки начин размишљања и пружају компетенције за примену тих знања и вештина у практичне сврхе. Уколико проценат анкетираних студената који сматрају да студијски програми не делују стимулативно на стваралачки начин размишљања буде већи од 20% Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета ће предузети мере, најпре методолошког карактера, а по потреби, и уз друге индикаторе и измене студијског програм ради остварења зацртаног циља. Приликом анализа процената броја запослених у односу на број бивших студената као и структуру организација у којима су засновали радни однос, Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета, на бази извештаја маркетинг службе о разлозима незапошљавања, а на исто утиче студијски програм, предузеће корективне мере у складу са предвиђеном процедуром. Шефови Катедри којима су делегирани студијски програми ће сваке године сачинити извештај о компетенцијама бивших студената-запослених, на бази извештаја послодаваца о компетенцијама запослених-бивших студената. У случају да преко 20% послодаваца има негативну перцепцију о компетенцијама бивших студената-запослених Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета ће, у складу са примедбама, предузети мере на корекције метода извођења наставе, односно приступити процедури измене студијског програма.

▪ **Стандард 5: Квалитет наставног процеса**

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Академија је и у досадашњем раду инсистирала на интерактивности наставе, укључењем примера у наставу, професионалном раду, итд. Међутим, тек са успостављеним системом менаџмента квалитетом ствара се могућност за контролу, евалуацију и унапређивање, односно, предузимање корективних и превентивних мера, које су ефикасне. Академија је усагласила своје студијске планове и програме са захтевима акредитације пројектовањем и развојем нових. Академија је успоставила потребне механизме планирања, спровођења, проверавања и усавршавања наставног процеса као једног од кључних процеса система менаџмента квалитетом. Мере за даље унапређење су, између осталог и: обезбеђење подстицајне радне климе и наставног особља које наступа професионално, етично и излази у сусрет студентима, мотивисање и укључивање наставног особља у осмишљавању и коришћењу што ефикаснијих и разноврснијих метода извођења наставе.

▪ **Стандард 6: Квалитет научно-истраживачког, уметничког и стручног рада**

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научно-истраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

Научно-истраживачки рад је други кључни процес Академије који обухвата: планирање научно-истраживачког и стручног рада, извођење научно-истраживачких пројеката, евалуацију резултата и дисеминацију научно-истраживачког рада. Међутим, ово је поље које оставља широке могућности за унапређење. Веома је важно активно радити на повећању ангажовања наставника и сарадника у настави у области научно-истраживачког рада. Академија интензивно ради на успостављању међународне сарадње, међутим, битно је и наставити са интензивним радом на плану међународне сарадње, укључивањем што већег броја наставног особља у овај процес. Пажњу би требало посветити повећању броја пројеката. Посебан статус има научно-истраживачки, тј. студијско-истраживачки рад – квалитативно нови и оригинални допринос теорији и пракси тачно одређене научне дисциплине у националним, регионалним и међународним научним оквирима.

▪ **Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника**

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Квалитет наставника и сарадника је дефинисан условима за избор који су регулисани Законом о високом образовању и интерним актима Академије. Академија као мере за побољшање систематског праћења, оцењивања и подстицања научне, истраживачке и педагошке активности наставника и сарадника, ће на крају школске године, предузети: да наставно

особље чији резултати у извештају, буду најмањи, у смислу научно-истраживачког рада као и усавршавања Председник Академије и Шефови катедри позову и кроз разговор са наставником, заједнички утврде мере и начине за побољшање. Академија ће у циљу побољшања педагошке активности наставника и сарадника, организовати усавршавања и дискусије са циљем изналажења нових дидактичких метода, и активно радити на мотивацији и промовисању важности учешћа на семинарима и радионицама везаним за развој педагошких способности у високом образовању.

▪ **Стандард 8: Квалитет студената**

Квалитет студената се одређује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Академија је успоставила процедуре пријема и уписа студената, механизме за оцењивање и праћење рада студената у току године. Академија, у складу са силабусом који је јаван, оцењује студенте у току рада у настави, проверава резултате оцењивања и пролазност студената. У силабусу су дефинисани: Студијски програм, Врста и ниво студија, Назив предмета, Наставник, Статус предмета, Садржај предмета, Семестар у којем се слуша, Услов, Циљ предмета, Исход предмета, Број ЕСПБ, Основна литература, Допунска стручна литература и интернет извори, Методе извођења наставе, Број часова активне наставе, Теоријска настава, Практична настава/стручна пракса, Предиспитне обавезе, План реализације програма по недељама, Теме за семинарске радове, Испитна питања, Начин формирања оцене. Силабус је механизам који служи као основ за праћење, контролу планираног/постигнутог. У циљу унапређења нивоа квалитета студената, за следећу школску годину, потребно је обезбедити већи одзив студената на конкурс за упис кроз појачане промотивне активности.

▪ **Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса**

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

Иако је мишљење студената да је литература задовољавајућег квалитета али недовољног обима, Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета је става да је потребно прецизније дефинисати критеријуме на основу којих се оцењује обимност уџбеника у складу са ЕСПБ, као и критеријуме савремености уџбеника у складу са динамиком промена различитих правних области који ће бити предмет преиспитивања једном годишње. Иако библиотечки фонд по свом обиму, квалитативно и делимично квантитативно испуњава стандарде, непрекидно попуњавање и ширење библиотечког фонда спада у континуирани рад због тога што квалитет и савременост литературе утиче на квалитет наставног процеса.

- **Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке**

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Генерална оцена служби указује на то да у овом сегменту постоји мање задовољство студената у односу на остале. Нарочито ниска оцена (3,35) односи се на рад студентских организација. Потребно је предузети мере за побољшање рада студентске службе, маркетинг службе и студентских организација иако просечна оцена не указује на незадовољства студената, овај сегмент би, у организацији која је усмерена на корисника, требало да превазилази њихова очекивања.

- **Стандард 11: Квалитет простора и опреме**

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

Кроз евалуацију рада Академије и њених делова у току које је утврђено да су студенти најамње задовољни опремљеношћу библиотеке (4,20). Квалитет простора и опреме испуњава захтеве стандарда акредитације. Академија је оријентисана на развој и унапређење метода извођења наставе и у складу са тим, ће наставити са обезбеђивањем савремене опреме као подршке наставном процесу. Захваљујући учешћу на Ерасмус+ пројектима, обезбеђена је додатна литература за библиотеке, као и опрема за нове лабораторије, паметне табле, лаптоп и десктоп рачунари, што би требало да утиче на побољшање квалитета наставног процеса као и задовољства крајњих корисника – студената и наставника.

- **Стандард 12: Финансирање**

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

Академија самостално планира распоред и намену финансијских средстава тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду. Потребно је да Академија појача активности у обезбеђењу средстава за финансирање научно-истраживачког и стручног рада.

▪ **Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета**

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

Академија је у великој мери укључила студенте у процесе планирања (пројектовања и развоја студијског програма), контроле у току извођења наставног процеса (кроз успостављен механизма жалби и рада студентских организација), као и евалуације наставног процеса и осталих области обезбеђења квалитета, у циљу унапређења квалитета. Академија, према томе, испуњава захтеве стандарда, међутим, да би се на квалитативно вишем нивоу обезбедило активно учешће студената, Академија ће радити на ширењу организационе културе квалитета кроз даље подржавање и мотивисање учешћа студената у обезбеђењу квалитета како би им се приближио и објаснио концепт система квалитета и значај њихове улоге у систему као и у функционисању наше академске заједнице.

▪ **Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета**

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

Систем менаџмента квалитетом који је процесно оријентисан према шеми PDCA – Plan, Do, Check, Act (Планирај, делуј, провери, поступи) и омогућава да се кључни процес (наставни процес) стално унапређује. Систем има изграђене механизме контроле како на нивоу целог процеса тако и у оквиру подпроцеса, све до појединачних процедура. Академија мери и прати ефективност и перформансу процеса за испоруку образовне услуге. На састанцима преиспитивања система квалитета руководство, заједно са запосленима из разних организационих јединица и студентима преиспитују се ефективност и ефикасност свих процеса. Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета сакупља податке о перформанси процеса, анализира информације о циљу идентификације области за побољшавање и утврђује корективне мере. Академија изводи интерне провере ради утврђивања да ли је систем менаџмента квалитетом усаглашен са захтевима ISO 9001:2000 и ефективно имплементиран и одржан. Академија прати информације које се односе на запажања корисника о мери испуњења њихових захтева. У припреми је формирање Алумни клуба Академије путем којег ће се прибављати редовне повратне информације о томе колико им знања стечена на Академији служе у практичне сврхе. Потребно је омогућити студентима да се учлане у Алумни клуб на свечаности поводом доделе диплома у Академији и на тај начин формирати базу података. Академија ће помоћи окупљања чланова клуба и на тај начин бити у контакту са својим некадашњим студентима. Оно што је неопходни корак Академије је и успостављање уске сарадње са Националном службом за запошљавање.

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА КОСОВСКО МЕТОХИЈСКА

ПРИЛОЗИ

Извештај о самовредновању